БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 65 (11968)
1969 оной мартын 18, вторник

Сэн 2 мүнгэн

...АБШАГАЙ ...ОЁР ҺАРА

...ЦК-гай октябриин Пленумэй табиһан тодорхой зорилгонуу- ...түгэсөөр дүүргэхын тула республикымнай хүдөөгэй ажалшад ...оролдожо байнхай. Партиин обкомой V пленумэй шиид- ...хүтэлбэри болгон, малшад, механизаторнууд, бүхы номму- ...таряанай ургаса, ниитын малай ашаг шэмэ бүри ехээр ...талаар тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлжэ, муу бэшэ ам- ... Энэ амжалтаяа саашадань арьбадхажа, хүдөө ажахын ...бүри үндэр хэмжээндэ табиха гээшэ гүрэн түрын шухала ...хэрэг мүн.

...мал ажал тухай онсо анхарал хандуулагдаха байһые ма- ...ажахынуудай байдал баримталан харуулна. Хэрбээ таряан ажа- ...ан зорилгонуудые ойрын саг соо, үтэгжүүлгын ба онь- ...мүн шухала хэрэгтэй оролдолгын ашаар бэелүүлжэ болохо ...ажалые хүгжөөлгэ орёо, бэрхэтэй ба таряан ажалайхиһаа ...хэрэг ха юм даа. Тиибэшье һаа, энэ зорилгые түргөөр ...боломжо манайда бии.

...шаг шэмэ дээшэлүүлгын, тоо толгойень олошоруулгын гол ...гэбэл, ажахы бүхэндэ үбһэ тэжээл элбэг дэлбэгээр бэлдэ- ...болоно. Манай республикын эрхэ байдалда энэ зорилгые ...шиидхэхэ хоёр харгы бии юм: нэгэдэхеэр, малай тэжээл ...ургуулха, хоёрдохёор, сабшалан бэлшээриез һайжаруулжа, ...болохо. Энэ талаар манай олохон ажахынууд үнгэрһэн ...абамаар һайн жэшээнүүдые харуулаа. Силосэй ургамал- ...тоодо кунуруза болон нуузику ехээр тариһан ажахынууд ...шэмэтэ тэжээлээр малаа садатарнь эдеэлүүлжэ байха- ...хабарай үедэ тэжээлээр таһалдуулнагүй. Энээнэйнь аша ...элбэг, мал тэжээлэй дутагдалһаа боложо, шадал тэнхээгээ ...байна.

...сабшалан, бэлшээри һайжаруулжа, үбһэ ехээр абаһан ажахы- ...бүгэдөөрэн малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэнэ, ашаг ...үүлнэ.

...харааддаа абажа, мүн ойрын жэлнүүдтэ сабшалангай ур- ...4—5 центнерээр, малай тэжээлэй ургамалнуудай урга- ...дахин ехэ болгохо гэһэн КПСС-эй обкомой V пленумэй таби- ...амжалтатайгаар шиидхэхэ зорилгоор, партиин обкомой бю- ...Министрнүүдэй Совет сабшалан, бэлшээри һайжаруулха ...хоёр һара соносхохо гэһэн тогтоол һаяхан абаа һэн. ...һара мартын 15-һаа эхилээ.

...турша хүдөөгэй ажалшад сабшалан, бэлшээриез һай- ...ехэ ажал хэхэ уялгатай. Сабшалан һайжаруулха отряд, ...звенонуудые техникэ болон кадрнуудаар гүйсэд хангаха- ..., бэлшээри тэдээндэ даалгажа үгэхэһөө эхилээд, сабшалан ...агротехническэ, уһалууриин, үтэгжүүлгын бүхы хүдэлмэри ...һайн шанартайгаар ябуулагдаха болоно.

...ажахынууд габшагай хоёр һарын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө ...эмхи гуримтайгаар ябуулна. Үбэлдөөшье нилээд ехэ ажал ...һаань, эгээл мүнөө шиидхэхы үе оробо гэжэ тэдэнэр мэдэр- ..., бэлшээри уһалха, үтэгжүүлхэ, сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ хойшо- ...хүдэлмэриие ургэлжэдэнь ябуулхые оролдоно. Мүнөөдэр ... Загарайн аймагта республикын газетэнүүдэй ...дүнгүүд толилогдобо. Тэдээн дээрэһээ харахада, Оно- ...энэ хүдэлмэридэ муу бэшээр бэлдээ гэжэ тэмдэглэхэ шуха- ...хоёр һарын туршада ямар ажал хэхэ тодорхой түсэб ...сабшалан һайжаруулха отрядууд болон луговодуудай звено- ..., дүүргэхэ даабаряа һайнаар мэдэнхэй, хэрэглэгдэхэ ма- ..., газар ээдтэнь даалгагдажа үгтэһэн байна. Эндэхи партиин ...пленумээ энэ асуудалда зорюулба.

...доторнай сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хүдэлмэриие ...баян дүршэл бии болонхой. Үнгэрһэн жэл Хяагтын, Яруу- ...Шэбэрэй болон бусад зарим аймагуудай сабшалан һайжа- ...руулагдаһан зарим отрядууд газар уһалха, үтэгжүүлхэ, ...хоолтой арга хэрэглэжэ, үбһэ ногооной баян ургаса— ...—30 центнер хуряагаа һэн. Тиихэдэ түрүү луговодууд ...—50 центнер хүрэтэр үбһэ уһалагдадаг сабшалан дээрэһээ ... Иимэ түрүү дүршэлые халан абажа, олоной шадабари бол- ...нэ ехэ удха шанартай хэрэг мүн.

..., бэлшээри һайжаруулха ажалда оньһожоруулагдаһан лу- ...отрядууд лэ гол үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ. Тии- ..., совхоз бүхэн иимэ отрядуудые байгуулжа, машина, техни- ...аар хангаад, уһалагдадаг газараа даалгажа үгэхэ, тиигээд ...тэй бүхы туһаламжа, дэмжэлгэ хүргэхэ, шанга хиналта, ...болоно. Энэ хадаа ёһо тэдын хэрэг бэшэ, харин тэдэнэй ...агыень дээшэлүүлжэ, ажалайнь үрэ дүнгүүдые арьбадхаха ...той. Энээндэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон партийна орга- ...эгээл нарин нягта анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

...обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Советэй аба- ...һоор, сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хүдэлмэридэ ябагша- ...түлөөһые зүбөөр зохёожо, социалис мүрысөө эмхидхэжэ, мүн ...бусад хэмжээнүүдые бэелүүлжэ, габшагай хоёр һарын ...гдаһан зорилгонуудые заатагүй бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энэ ха- ...хүдөөгэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй, партийна, советскэ ...уудай эмхидхэхы шадабариин шанга шалгалта мүн болоно.

...иимэ шалгалтануудые барижа гараһан баян дүршэлтэй. Тиин ...хүхалхагүй байһандань дамжаггүй. Теэдшье мал ажалай ...ойрын жэлнүүдтэ һү һаалгаар үнеэн бүриин 700 килограм- ...һү һаалиин мал баридаг газарта — 900 килограм- ..., хонин бүриһөө ноохо абалгые 3,5 килограммда хүргэхэ, ...хэргадаг малай шэгнүүрые 35—40 процентээр нэмээхэ ...имагтал габшагай ажал лэ амжалтатайгаар шиидхэжэ ...үбһэ тэжээл элбэг ехээр абадаг болохын тула соносхогдо- ..., бэлшээри һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада— ...!

ПАРТИ АРАД ХОЁРОИ БАТА НЭГЭДЭЛ

Һунгагшад политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда нютагай Советүүдэй депутадуудай түлөө дуугаа үгөө

Эрхим түрүү хүнүүдээ нютагай Советүүдэй депутадуудаар ажалшаднай һунгаба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын № 11 һунгуулиин участогта.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

ТҮНХЭН

Туранай клубта һунгалтын үдэрэй урда үдэшэ һонирхолтой концерт, хамтын наадан эмхидхэгдэжэ, залуушуул үглөө болотор хүхибэ. 6 час болоходо тэдэнэр һургуулиин участогта ерэжэ, эгээл түрүүлэн комиссиин гэшүүдһээ бюллетеньнүүдые абаба.

Энэ жэлдэ 18 наһа гүйсэһэн малша басаган Сэсэгмаа Ягшеева түрүүшын бюллетеньнүүдые урна руу табихадаа:

— Совет оронойнгоо сэсэглэн бадархын түлөө! — гэһэн үсөөхэн аад, удха гүнзэгы үгэ хэлээ.

Һунгахаяа эртэлжэ ерэһэн үбгэд, хүгшэдэй зүгһөө түрүүлэн дуугаа үгэхэ хүндэ ямба Самбуу Балдановта хүртөө. Энэ үбгэжөөл үнэн сэхэ ажалаараа нютагтаа алдаршанхай. Үни хада пенсидэ гаранхай, 72 наһатайшье һаа, Самбуу Дармаевич мүнөө болотор совхоздоо ажаллажа ябаһаар. Мүнөө Туранайнгаа совхозой 1-дэхи отделениин пенсионернүүдэй бригада эмхидхэжэ, сабшалан хааха һургааг отолжо байнхай.

Үглөөнэй 10 часта Хужартын һунгуулиин участогай бүхы һунгагшад дуугаа үгэжэ дүүргээд байгаа.

* * *

— Гансашье Хужартын бэшэ, мүн Шэмхын, Далахайн, Хойто-Голой, Харбяадай, Нугын һунгуулиин участогуудта бүхы һунгагшад 10 час болотор ерэжэ, дуугаа үгөө,— гээд, Түнхэнэй аймагай һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Михаил Миронович Неугодников мэдээсээ. — Тиихэдэ 10 часай байдалаар аймаг доторхи бүхы һунгагшадай гурбанайнь хоёр хуби һунгалтада хабаадаад байгаа.

Ш. БАЙМИНОВ, манай корр.

ЗАХААМИН

Һунгалтын эхилһээр хоёр час үнгэрөөд байхада, Бортын, Ёнгорбойн, Далахайн һунгуулиин участогуудһаа баяртай мэдээсэлнүүдые дамжуулба. Үглөөнэй 8 сагта тэдэ участогуудан һунгагшад булта дуугаа үгэжэ дүүргэв.

Далахайн участогта 6 часһаа урид хүн зон олоороо суглараад байгаа. Һунгуулиин бюллетеньнүүдые эгээл түрүүлэн урна руу табиха зуураа, 74 наһатай үбгэжөөл, пенсидэ гараһан Лубсан Гомбоев нигэжэ хэлэбэ:

— Урданай барга буряад малшанай бүлэдэ түрөө һэм. Эдир залуу наһаяа баяшуулай барлаг боложо бараа һэм. Совет засагай мандаһанай ашаар ажал, амгалан байдал, эрхэ сүлөө арад зондо олгогдоо.

Урдахи зарлалай һунгалтануудта би хоёр дахин сомоной Советэй депутадаар һунгагдаа һэм. Арад зонойнгоо үндэр этигэл найдабарида хүртэхэ золтой байһанби.

Аймагай болон сомоной Советүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн найдамтай нүхэдэй түлөө мүнөө дуугаа үгэхэдөө, Эхэ оромнай улам хүсэтэй болог, дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаг гэжэ юрөөнэб.

Аймагай һунгуулиин участогуудта хаа хаанагүй һунгалта эмхитэйгээр эхилжэ, бүхы һунгагшадай халуун хабаадалгатайгаар үнгэрөө.

Б. ОЧИРОВ.

МАРТЫН 15 — **Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хоёр һара** — МАЙН 15

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

ҺАЙНТАЙ, МУУТАЙ

Колхоз, совхозуудта сабшалангай ургаса ойрын жэлнүүдтэ гектарай 4—5 центнерһээ бага бэшээр, тэжээлэй ургамалнуудай, овощ болон хартаабхын ургаса 1,5—2 дахин дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй обкомой табадахи пленум зорилго табиһан байна. Тиимэһээ хабартаа газарай шииг нойто алдахагүй, һайнаар бариха, үндэр баян ургаса абаха агротехническэ хэмжээнүүдые зохёожо, тэрэнээ дары бэелүүлжэ эхилхэнь хүдөөгэй ажалшадые уряалһан дайшалхы хоёр һара республика дотор соносхогдоһон байна.

КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй соносхоһон энэ хоёр һарые Загарайн аймагай колхоз, совхозуудай хэр зэргэ угтаһые манай рейдовэ бригада һая шалгажа үзөө. Тиихэдээ луговодуудтай, ажахынуудай мэргэжэлтэдтэй, хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

Онохойн совхозой луговодууд үбэлэй янгинама хүйтэн үдэрнүүдыешье алдангүйгөөр сабшалаа дээрээ хүдэлжэ гараа. Табадахи отделениин хоёрдохи бригадын луговод Агбан-Цима Вандановай хүтэлбэрилдэг звеногойхид Хара-Шэбэрэй сабшалан дээрэ 500 мянган кубическа метр тошо үбэлэй үдэрнүүдтэ халяагаа. Энэ звеногой гэшүүн-пенсионер П. П. Самнилов 1200 тонно шэбхэ морёор зөөжэ, сабшалан дээрэ энэ үбэлдөө гаргаа. 390 гектар сабшалангайнгаа 30 гектарыень февраль соо аммиачна селитрээр үтэгжүүлээ.

Совхозой хоёрдохи отделениин луговод Семен Филиппович Шурыгин 830 гектар сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 20 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряажа абаха уялга абаад, гурбадахи отделениингээ луговод Семен Викторович Воробьевые социалис мүрысөөндэ уряа. Үүсхэл гараһан луговод соносхогдоһон хоёр һарые муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Январиин янгинама хүйтэн соо сабшалан дээрээ аммиачна селитрэ гаргажа захалаа. Мүнөө 58 гектар сабшалангынь иимэ үтэгжүүлгээр һайжаруулагданхай. Тэрэнһээ гадна 250 мянган кубическа метр тошон халяагданхай, уһалууриин 2 хаалта заһабарилагданхай.

Дүрбэдэхи отделениин Бальжинима Дамбиевай звеногойхид мүн лэ энэ үбэлдөө миин байгаагүй. Һубаг ханаабууд дээгүүрээ хүүргэнүүдые баряа. 32 гектар сабшалан сэбэрлэжэ, боролжо бургааһыень галдаа. Дулаан боломсоор эдэнэр Сундугын уһалууриин хаалтын бетонно хубииень заһабарилжа эхилээ.

Энэ үбэлдөө Онохойн совхозой луговодууд 106 гектар газарай боролжо бургааһа арилгажа, сабшалан болгоо, 7500 тонно наг шэбхэ сабшаланда гаргаа. 307 гектар сабшалан аммиачна селитрээр һайжаруулагдаа, 1,5 миллион кубическа метр тошон халяагдаа.

Үбэлдөө хэһэн ажалаараа эндэхид һанаагаа амарнагүй. Нуга сабшалан һайжаруулха талаар соносхогдоһон хоёр һарые эмхитэйгээр угтажа, бүхы хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулжа байнхай. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха талаар мартын 15-һаа майн 15 болотор хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб совхозой партийна суглаан дээрэ зүбшөөн хэлсэгдэһэнэйнгээ удаа баталагданхай. Луговодууд, газар уһалагшад 2 үдэрэй курсада һуража гараа. Ган гасуур жэлдэ нуга сабшалан хайшан гэжэ уһалха тухай энэ курса дүүргэһэн зон һайса мэдэхэ болонхой. Сабшалан бэлшээри һайжаруулха тусхай оньһожоруулагдаһан звенонуудынь саг үргэлжэ хүдэлхэ хүнүүдтэй, техникэ зэбсэгээр хангагданхай. Тиимэһээл эндэхи луговодууд урдаа табиһан зорилгонуудаа дүүргэжэ шадана, бүхы машина техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэнэ.

Гэхэтэй хамта энэ аймагай олонхи ажахынуудай луговодууд соносхогдоһон хоёр һарые һайнаар угтажа шадаагүй. Жэшээнь, «Гигант» колхозой луговодуудай звенонууд мүнөө хүрэтэр хүдэлжэ захалаадүй. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха талаар жэл соо хэгдэхэ хүдэлмэриин харан түсэб, технологическа карта гэхэ мэтэ тус колхоздо байхагүй. Соносхогдоһон хоёр һарын туршада соо бүтээгдэхэ ажалаа мартын 15 болотор түсэблөөгүй байшоо. Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри энэ колхоздо хабар, намар ябуулагдадаг заншалтай. Үбэлдөө нэгэшье тонно шэбхэ эндэ гаргагдаагүй. Уһалууриин хаалта боолтонуудшье заһабарилагдаадүй.

— Шефүүднай ерэжэ туһа хүргэнэ бээзэ,— гэжэ колхозой правлениинхид хөөрэлдэһэн зандаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид соносхогдоһон хоёр һара соо юушье хэхээ мэдэнэгүй.

— Һаяар сабшалан дээрэ шэбхэ зөөжэ эхилхэбди. Агроном үгы байһан дээрэһээ ондоо ямар хүдэлмэриин хэгдэхэ байхые тоолохо аргагүй байгдана,— гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыбикжапов мэдүүлээ.

Үнгэрэгшэ жэл аймаг соогоо үбһэ ногооной эгээн бага ургаса хуряаһан тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон луговодуудай мүнөө хүрэтэрөө һанаа амар һуужа байһаниинь гайхалтай. Намарай дулаан үдэрнүүдтэ шэбхэеэ обоолоогүй дээрэһээнь мүнөө тэрэнь ян тан хүрэшэнхэй. 846 гектар сабшалан даадаг эндэхи луговод Ж. Б. Базаров үбэлэй үдэрнүүдтэ хэды шэнээн тошоной халяагдаһые мэдэнэгүй. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха талаар соносхогдоһон хоёр һарын эхилбэшье, шэбхэ зөөхөөр хараалагдаһан гурбан трактор мүнөө хүрэтэр элдэб ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэгдэһэн зандаа.

Загарайн аймагай ажахынууд уһалагдадаг сабшалангаар элбэг гэжэ республика дотороо суурхалаг. Эндэхи бүхы сабшалангай аяар гурбанайнь хоёр хуби уһалжа боломоор юм. Тиимэһээ эндэхи луговодуудай, лугомелиоративна отрядуудай хэхэ юумэн угаа ехэ, яарахал хэрэгтэй.

Ц. ГАЛАНОВ, республикын радио болон телевидениин корр.

В. ОЗЕРОВ, «Правда Бурятии» газетын корреспондент.

Н. ДАМБАЕВ, манай тусхай корр.

...ДОХИ РЕГИОНАЛЬНА ЗҮБЛӨӨНДЭ ХАБААДАХАЯА ЕРЭҺЭН АЙЛШАДЫЕ УГТАЛГА

...АССР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, ...ар хубаарилха асуудал зүбшэн хэлсэхэ нюта- ...зүблөөн мүнөөдэр хүдэлмэреэ Улаан-Үдэдэ эхил-

...үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ холын ... гол шэглэл тухай, Зүүн-Сибириин экономи- ...тор Буряадай АССР-эй ээлхэ һуури тодор- ...илгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ эрилтэтэй таа- ...публикын арадай ажахын һалбаринуудые хүг- ..., мүн энэ зорилготой холбоотой олон шухала ...зүблөөнэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха.

...РСФСР-эй Госпланай, СССР-эй электротехническэ промышленностиин; барилгын материалнуудай промышленностиин; прибор бүтээлгын, автоматизациин министерствын, Ленинградай, Москвагай, Новосибирскын, Эрхүүгэй проектнэ институдуудай хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадалсаха. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин эрдэмтэд, мүн Зүүн-Сибириин экономическа районой Түсэблэлгын комиссиин түлөөлэгшэд зүблөөндэ хабаадалсахаяа ерэлсээ.

СССР-эй Госпланай дэргэдэхи түбэй научно-шэнжэлгын экономическа институдай профессор, экономическа эрдэмэй доктор **Е. В. Насимовский**, СССР-эй Госпланай дэргэдэхи Зүүн-Сибириин секторые даагша, экономическа эрдэмэй кандидат **Г. Л. Тарасов**, СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин экономикын болон промышленна үйлэдбэри эмхидхэхэ институдай директор, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент **А. Г. Аганбегян**, Сибириин отделениин экономикын институдай таһагые даагша, профессор, географическа эрдэмэй доктор **В. А. Кротов**, мүн республикымнай эрдэмтэд, партийно-советскэ хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадалсаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөндэ хабаадахаяа ерэһэн айлшадые аэропортдо угталга.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ БУДАПЕШТ ЕРЭБЭ

БУДАПЕШТ. ТАСС-ай тусхай корр иигэжэ дамжуулна:

Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедэй хүдэлмэридэ хабаадахаяа совет делегаци мартын 16-да Будапешт ерэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй обороной министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша К. В. Русаков делегациин бүридэлдэ оролсоно.

ВСРП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшэ Ене Фок, Политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Золтан Комочин, ВНР-эй обороной министр генерал-полковник Лайош Цинеге гэгшэд совет делегациие Будапештын Нюгати гэжэ вокзал дээрэ угтаа.

ВНР-тэ байдаг СССР-эй посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд уулзагшадай дунда байлсаа.

ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Бела Биску, ВНР-тэ байдаг СССР-эй элшэн сайд Ф. Е. Титов гэгшэд совет делегациие хилэһээ эхилээд, Будапешт хүрэтэр үдэшэжэ ябалсаа.

* *

Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй нэгэдэмэл Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша, СССР-эй обороной министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай маршал И. И. Якубовский, Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай начальник, армиин генерал С. М. Штеменко гэгшэд энэ поездоор мүн лэ Будапешт ерэлсээ.

ПАРТИ АРАД ХОЁРОЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

Һунгагшад политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда нютагай Соведүүдэй депутадуудай түлөө дуугаа үгөө

ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан зарлагдажа, мал болон таряан ажалай продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абадаг болохо талаар районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалгаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Шелковников дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна.

Ороо̂о таряа, һү, мяха, ноо̂о, үндэгэ ехээр, бүри элбэгээр абадаг болохын тула ямар хэмжээнүүдые абажа, юу бүтээжэ байһан тушаагаа «Прибайкалец» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шатов, «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Воронов болон бусад ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организацинуудай секретарьнар мэдээсэһэн байна.

* *

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Ороо̂о таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые абалгые саашадань улам дээшэлүүлхэ зорилгоор районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал Зэдын аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанай үзэмжэдэ табигдаба. Суглаанда хабаадагшад энэ асуудалаар хэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Потепаловай элидхэлые угаа анхаралтайгаар шагнажа, урдахи зорилгоо тодорхойлһон байна.

Элидхэл тушаа олон хүн үгэ хэлээ, энэ шухала хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа, бэелүүлхэ зорилгонууд тушаагаа дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Суглаанда хабаадагшад хэлсэһэн асуудалаараа тусхай тогтоол, хүдөө ажахын продуктнуудые абалгые дээшэлүүлхэ зорилгонуудые хараалба.

Нютагайнгаа засаг зургаание һунгаха гээшэ эрхэтэн бүхэнэй хүндэтэ уялга гээшэ бэзэ даа. Энэ нэрэтэ үдэр манай Хэжэнгээрхин ехэ дэбжэлтэтэй, хүхюутэй байба.

Үглөөгүүр 6 час болохотой адли, Хэжэнгэ тосхоной түбэй һунгуулиин участок — клуб соо 30 гаран хүн сугларшаһан байба.

Тэдэнэй дундаһаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсаһан, пенсионер Е. Е. Серебренников нютагай Соведэй депутадта кандидадууд-эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө эгээ түрүүлэн дуугаа үгэбэ. Удаань үнинэй багша ябаһан,

ЕХЭ ДЭБЖЭЛТЭТЭЙГЭЭР...

пенсионер Вуда Галчиев Сэндэма хүгшэнтэйгөө бюллетень абаба. Тиихэ зуураа үбгэн багша үгэ, юрөөлөө айладхаба.

— Совет хуулиингаа ашаар бидэ эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай ажаһуунабди. Мүнөөдэр совхозойнгоо эрхим хүдэлмэришэд — һаалишан Вера Бальжинимаева, механизатор Николай Андриевский гэгшэдые, жэшээнь, аймагайнгаа Соведтэ, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай бухгалтер Сэрэгма Цыжипова, хонишон Надежда Балданова болон бусадые нютагайнгаа Соведтэ һунгажа байхадаа, ехэ баярланаб, омогорхоноб. Эдэнэр — хамагай эрхимүүл. Маанадай найдабарие хэзээдэшье харюулха байха.

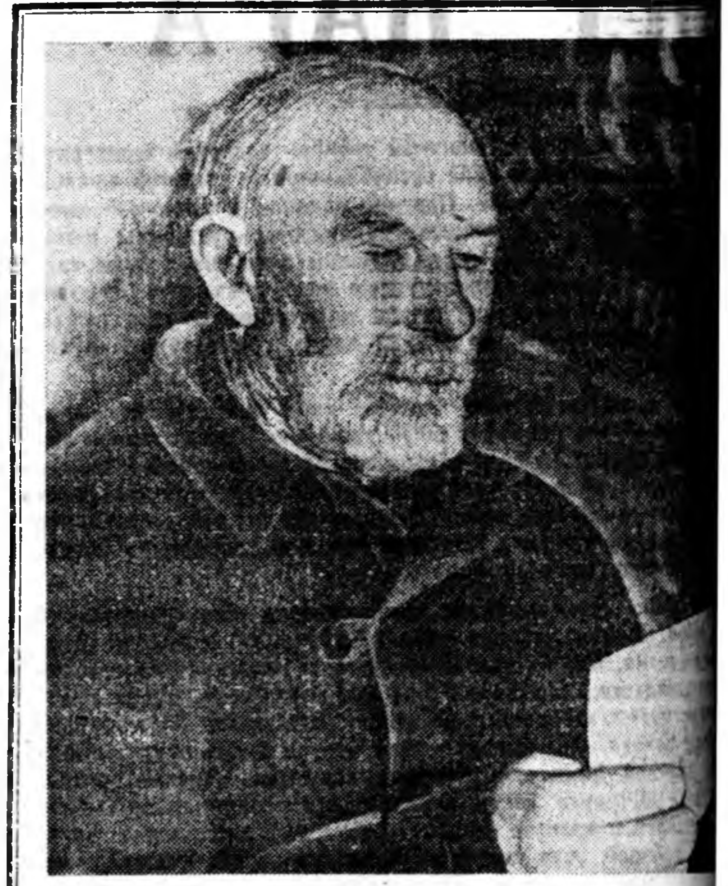
Арюун дээдэ эрхэеэ иимэ амгалан дүүрэнээр эдлэхын урдатэ манай хилэ дээрэ Мао-Цзэдунай бүлэгэйхидэй дахяад һаад түбэг татаһан тухай радиогоор дуулажа, ехэ зэбүүрхэбэб. Өөдэ хаяһан шулуун өөр дээрэнь унахал байха. Тэдэнэй үүсхэһэн хорото муухай аяг аашада эрид шанга харюу үгэхэ ёһотойбди,

— гэжэ үбгэн багша сэдьхэлээ хүдэлгэн мэдүүлбэ...

Юрэнхы дээрээ Хэжэнгэ тосхонойхид ехэ эбтэй эетэй, эмхитэй зохидоор нютагайнгаа засаг зургаание һунгаба.

Тэрэ үдэр мүн һунгагшадта дунда һургуулиин багшанарай тусхай зохёогдоһон һонирхолтой концерт табиһые, мүн һайндэрэйхеэр бэшэшье хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэһые дурдамаар.

С. ЖИГМЫТОВ,
һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 2-дохи отд... Ключи тосхондо һунгалта эмхитэйгээр үнгэрөө.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: урдань партизан ябаһан, 74 наһатай Демьян Назарович Трифонов һунгажа байна.
С. ЦЫДЫПОВ...

ЭБ НАЙРАМДАЛ МАНДАГ!

НАУШКИ. (Телефоноор абтаба). Эндэхи станциин хүдэлмэришэд, ажалшад һунгалтын болохо энэ үдэр хэзээ хэзээнэйхиһээ эртэлжэ һунгуулиингаа участогта ерэһэн байна. Үглөөнэй 6 часта дуугаа түрүүлэн үгэхөөр ерэһэн Галина Иннокентьевна Самойлова бюллетень абаха зуураа, иигэжэ хэлээ:

— Би дэлхэй дээрэ эб найрамдал, зол жаргалай түлөө дуугаа үгэнэб. Минии ашанар дарлалай үнэр мэдэнгүй һургуулитай болоһо, Эхэ ороноо бүри баян дэлгэр болгог!

Эндэхи мяханай комбинадай залуу хүдэлмэришэн П. С. Урусов, хэлхэе холбооной конторын түлөөлэгшэ М. Г. Багидаев, түрүүшынхеэ дуугаа үгэһэн комсомол басаган Таня Булдакова, түмэр замшан В. И. Суровцев гэгшэд бии.

Түмэр замай станциин ажалһаа сүлөөтэй бүхы хүдэлмэришэд хүхюун баяртайгаар һунгуулиингаа участогта ерэжэ дуугаа үгэбэ. Үглөөнэй 10 часта эндэхи һунгагшадай 70 процентнь дуугаа үгөө.

С. БАДМАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

ҮГЛӨӨНЭЙ 10 САГТА...

Үглөөнэй 6 час. Электро-заһабарилгын заводой байшан соо эмхидхэгдэһэн Улаан-Үдын Октябрьска районой һунгуулиин № 1 участогта Совет оронной гими радиоприёмнигоор шэнхинэжэ дуурэбэ. Эгээл энэ үедэ дурсагдагша һунгуулиин участогай түрүүлэгшын орлогшо Агния Федоровна Герасимова һайндэрөөр хүнүүдые амаршалаад, хүндэтэ эрхэеэ бэелүүлжэ эхилхыень уриба.

Нэн түрүүн бюллетень абаһан пенсионер Таисия Алексеевна Сахина городой болон районно Соведүүдэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдэй түлөө дуугаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Һунгагшад 251-дэхи, 252-дохи болон 253-дахи һунгуулиин округуудһаа трикотажна фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Любовь Николаевна **Болдунникова,** химическэ сэбэрлэлгын цехэй хүдэлмэрилэгшэ Альбина Григорьевна **Румянцева,** «Буржелезобетон» нэгэдэлэй гагнууршан Владимир Соломонович **Альцман** гэгшэдые Улаан-Үдын горсоведтэ, тиихэдэ электро-заһабарилгын заводой слесарь Архип Абакшинович **Ангатовые,** КПСС-эй Октябрьска райкомой промышленна болон транспортна таһагые даагша Анатолий Александрович **Морышевые,** трикотажна фабрикын оёдолшон Людмила Васильевна **Павловае,** мүн энэл фабрикын хүдэлмэришэн Вера Ивановна **Дерюгинае** Улаан-Үдын Октябрьска райсоведтэ һунгажа эхилбэ бшуу. Эдээн сооһоо Людмила Павлова эгээн лэ залуу нүхэр байба. Тэрэ мүнөө хори наһатай. Коммунис ажалай ударник гэһэн солотой. Ажалдаа, мүн коллективэйнгээ ниитын хэрэгтэ абьяастай оролдосотой ябахынгаа хажуугаар Людмила Павлова Владивосток хотын политехническэ институтда заочноор һуралсадаг байна.

— Манай участогта хамтадаа 849 хүн һунгана. Тэдэнэй гушаниинь, анха түрүүшынхеэ һунгаха залуу нүхэд юм,—гэжэ һунгалтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо Агния Федоровна хөөрөө һэн.

Үглөөнэй 10 сагта дурсагдагша участогта бүхы һунгагшадай хахад хубинь дуугаа үгөөд байгаа.

Б. ЖАНЧИПОВ.

БАЯР БАЯСХАЛАНТА ҮДЭР

5 час 30 минута. Серовой нэрэмжэтэ клубай фойе соо хүнүүд олон боложол байна. Гоё һайханаар шэмэглэһэн клубай ханануудта плакат, уряа лозунгнууд, депутадуудта кандидадуудай дүрэ зурагууд, намтарнууд **арадай кандидадуудай дунда столовонуудай Улаан-Үдын трестын тогоошон** Ольга Петровна Аюевагай, һэрюун ундаанай заводой хүдэлмэришэн Зинаида Иннокентьевна Кокоринагай, партиин Советскэ райкомой секретарь Татьяна Николаевна Санжиевагай болон бусадай нэрэ уншанабди.

Эгэ 6 часта Улаан-Үдэ городой Советскэ районой № 3 һунгуулиин участогай комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Б. П. Рубан сугларагшадые һайндэрөөр амаршалаад, дуугаа үгэжэ эхилхыень уриба.

Түрүүлэн һунгуулиин бюллетеньнүүдые абагшадай нэгэн Иннокентий Дмитриевич Баландин иигэжэ хэлэбэ:

— **Манай Совет оронной һунгалта капиталис** гүрэнүүдэйхидэ орходоо үдэр һүниин илгаан шэнги, тад ондоо, үнэхөөрөө сүлөөтэ демократиие баримталһан һунгалта гээшэ. Тиин бидэнэрэй һунгажа байгаа нүхэд арадай имагтал түлөөлэгшэд мүн.

Һүүлээрнь үбгэ һамган хоёр Цыренжап Сандакович Санданов, Цуныцык Дутуровна Санжиева, 78 наһатай Иван Хогоевич Хогоев, лесотехникумэй студент, 18 наһатай Галя Шункова гэгшэд урнада ерэжэ бюллетеньнүүдые табина.

Серовой нэрэмжэтэ клубта үдэшэ орой болотор хүн зон хүлгөөтэй байба. Һунгагшад кино хараа. Уран һайханай бүлгэмэйхид һонирхолтой концерт табяа.

Ёһотол бүгэдэ арадай һайндэр шэнгеэр һунгалта баяр баясхалангай оршон байдалда үнгэрөө.

Н. КАЗАРИНОВ.

Улаан-Үдын № 12 һунгуулиин участогай үүдэн эртэ үглөөгүүр нээгдэжэ, 18 наһаяа һаяхан гүйсэһэн хүбүүд, басагад орожо, коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгөө. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): түрүүшынхеэ һунгаһан комсомол басагад Люда Табинаева, Тоня Карагаева, Надя Жарникова гэгшэд.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ҮБГЭН ҺУНГАГШЫН ЮРӨӨЛ

Жара наһаяа дабаһан сагаан буурал толгойтой үбгэжөөл бюллетеньнүүдые гартаа баринхай, һунгуулиин урна тээшэ аалихаар гэшхэлэн ошоно... Энэ хүнэй нюур шарайнь сэлмэг, хүхюутэй. Теэд мүнөөдэр юрын үдэр бэшэл: «би Совет оронной эрхэтэн» гээшэб гэжэ омогорхохо, өөрынгөө һайн һайхан һаналаар засаг түрэдөө түлөөлэгшэдые дэбжүүлэлсээд, һунгалтада хабаадаха хуби заяатай байһандаа хэншье хүхихэ ёһотой.

Бюллетеньнүүд урна уруу адхарна. Олон зоной дундуур алхалалдан гаража, нютагай Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн арадай кандидадуудай түлөө дуугаа үгөөд байхадаа, Жалсарай Будажапович Баинов һанаандаа олон бодол оруулна.

Гушаад онууд... Буряадай түрүүшын гигант—паровоз-вагон заһабарилгын заводой һууриин табигдажа эхилхэдэ, гушаад наһанай хүбүүн хүдөө нютагһаа ерэжэ, ажаллажа эхилээ һэн. Хэсүү хүндэ жэлнүүд байгаа. Техникэ үгы, хэды ехэ барилганууд түхеэрэгдэжэ, томохон завод бодхоогдоо гээшэ һэм! Тэрэ үеын байдалые мүнөөнэйхитэй сасуулжа харахадаа, Жалсарай Будажапович хэды ехэ баярланаб. Урдань үгытэй ядуу таряашанай бүлэдэ түрэһэн, олон хүбүүдэй эгээл ахань байгаад, Буряад оронойнгоо гигант бодхолгодо эдэбхитэй хүдэлмэришэн боложо хабаадаһан байна. Һүүлдэнь нүхэр Баинов энэ заводто хори гаран жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлжэ, пенсидэ гараа.

Амаралтада гараашье һаа, томо вагранууд соо шэрэм хайлуулаад, булаг шэнгеэр урадхуулдаг байһанаа тэрэ үбгэжөөл мүнөөшье һанажа ябадаг. Наһаараа хэһэн ажалынь ха юм.

Республикынгаа томохон предприятида хүдэлхэдөө, Жалсарай Будажапович ажалай ударник ябаһан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө гурба дахин Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн намтартай. СССР-эй зам харилсаанай министрһээ үнэтэ шанда хүртөө һэн. Энэ юрын совет эрхэтэн мүнөөдэр һунгалтада хабаадажа, олон үнгэтэ бюллетеньнүүдые урна руу табяад ябахадаа, зол жаргалай түлөө, һайн һайхан ажаһуудалай түлөө юрөөл табина гээшэ. Энэ үдэр ЛВРЗ-дэ ажаллажа байһан, олон жэлдэ хүдэлжэ пенсидэ гараһан эсэгынгээ замые үргэлжэлүүлжэ ябаһан хүбүүдынь—Борис Владимир хоёр засаг түрэдөө дэбжүүлэгдэһэн арадайнгаа түлөөлэгшэдэй түлөө дуугаа үгэлсэбэ.

...Улаан-Үдын железнодорожно районой һунгуулиин 13-дахи участок! Хүн зоной хүлгөөн ехэ. Жалсарай Будажаповичтал адли заводой ветерануудэндэ олон харагдана.

Манай корр.

УРНЫН ДЭРГЭДЭ— ХҮДЭЛМЭРИШЭД

Ленинэй ордента локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй коллектив һунгуулиин хэдэн участогуудта таража, нютагай Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн ажалай эрхим түлөөлэгшэдэй түлөө нэгэ хүндэл адляар дуугаа үгэһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй соёл сурталай гол гуламтануудай нэгэн болоһон заводой парткабинет. Нютагай Соведүүдые һунгаха үдэртэ бэлэдхэлэй эхилхэдэ, тус кабинедэй дэргэдэ һунгуулиин 19-дэхи, 20-дохи участогууд эмхидхэгдэһэн байха юм.

...Гадаа һаял үүр хираалжа байбашье, үйлсэ, талмайнуудаар хүн зон олон, бултадаал иишэ тиишэ һүндэлдэнэ. Парткабинедэй үүдэндэ ерэхэдэ, эндэ бүришье һаа олон һунгагшад сугларанхай, үглөөнэй 6 саг болохые хүлеэжэ байба.

— Үшөө хэды минута үлөө хаб. Хүнүүдэй олошоржол байна ха,— гэжэ һунгахаяа ерэгшэдэй нэгэн — заводой коммунальна ажаһуудалай таһагай хүдэлмэришэн Е. К. Петрова хэлээд, тэндэ сугларагшадтай сагаа шалгажа үзэнэ.

Үглөөнэй 6 ч... оронойнмнай гими... лантайгаар зэдэлэ... хэр Рыжонин һунг... үгэжэ эхилхыень у...

Эрхим хүбүүд, ... рүүлэн дуугаа үгэ... дунда пенсионерк... ростова, Е. К. П... һунгагшад — Надеж... ва, Александр Эй... водой вагон хабса... модошо дархан Б... хүүгэдэй 18-дахи ... ришэн В. С. Божо... тна цехэй механик ... болон бусад хойн... барилдан орожо, ... урна руу табина.

Һунгуулиин энэ ... эртэ үглөөнһөө эмх... дуугаа үгэжэ эхи... лөөнэй арбан часта... 60-аад процентнь ... байба.

Иигэжэ нютагай ... дэбжүүлэгдэһэн де... дадуудтаа дуугаа ... зол жаргалта ... улам саашаа хүг... тэдэнэр һунгаһан ...

Б. ЦЫР...

МАЛШАД, ТАРЯАШАДАЙ ЭД...

БАРГУЗИН. Уланай сомоной Соведэй дэргэдэ һунгуулиин хоер участок эмхидхэгдэһэн байна. Тэдэнэй эгээл олон зонтой участогынь Улан нютагтахинь. Тиигээшье һаа энэ участогай һунгагшад аймаг дотороо бусадһаа урид дуугаа үгэжэ дүүргэбэ. Сомоной харьяата XX партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд һунгалтын үдэр бүхы машинануудта һандали түхеэржэ, үглөөнэй дүрбэ, табан часһаа холын гүүртэ, отарануудай хүнүүдые асаржа эхилһэн байгаа. Тиин долоон модоной газарта ажа... Дамба, Сырма Бубе... урид һунгуулина уч... дуугаа түрүүлэн ... бшуу.

Хамта дээрээ гу... эшанай зурган ... шадаа Улюкчикан, ... галжап, Сээмэй, Ш... Хабаржаан нютаг... отарынхидые саг ... байна. Энээнэй ашаар ... часта Улан нютагай ... шад дуугаа үгэж... байна.

Г. Б...

СОВЕТ ОРОНОЙМНАЙ ХИЛЭ НАЙДАМТАЙ ХАРУУЛТ...

Харата ааша гаргагшадта харюу үгтөө

Уссури мүрэн дээрэхи Даманска аралда маоистнуудай зэбсэгтэ харата муухай ааша дахинаа гаргаһан тухай Советскэ правительствын мэдүүлгэ мартын 15-да радиогоор дамжуулагдаһан байгаа. Хилэ дээрэ юунэй болоһон тухай хөөрэхыень Номгон далайн Улаан тугта пограничи округой сэрэгүүдэй начальник генерал-майор В. Ф. Лобановые «Правда», «Известия» газетэнүүдэй, ТАСС-ай корреспондентнүүд Ж. Чесноков, А. Пушкарь, Н. Глущенко гэгшэд гуйба. Тэрэ иигэжэ хөөрөө:

— Хитадай засагаархид һүүлэй жэл хахадай хугасаа соо Советскэ Союзай газар дайдын таһаршагүй хубинь болохо Даманска арал худар зэбсэглэмэл бүлэг сэрэгшэдые ходо шахуу эльгээдэг байгаа. Тэдээндэ нэгэтэ бэшэ урдшалан һануулга хэһэн байгаабди.

Хитадай засагаархидай байгша оной мартын 2-то хэһэн харата муухай ааша совет хүнүүдтэ, бүхы дэлхэйдэ мүнсо мэдээжэ болонхой.

Пекинэй харата балмад этэгээдүүд нэгэшье зүйтэй тобшолол хээгүй гээд саашанхи үйлэ хэрэгүүдынь харуулба. Харата ааша дахин гаргахаһаа зургаан үдэр урид хитадууд хилэ тээшэ сэрэгэй горитой хүсэ татаад, Даманска аралда шахардуу байдал тохёолдуулхаа байһыень манай хилын харуулшад ажаглаһан байгаа.

Хутоу гэжэ Хитадай погранпостын офицер хилын харуулшадтай хэлсээ хэхэеэ мартын 12-то гараһан юм. Хитадай энэ офицер Мао Цзэ-дунай заабарие үндэһэ болгон, Даманска аралые хаража байдаг совет хилын харуулшад тушаа зэбсэгэй хүсэ хэрэглэхэбди гэжэ занаһан байгаа.

Хитадай зэбсэглэмэл харата балмад этэгээдүүд бүлэг бүлэгөөрөө мартын 14-дэ гэгээн сагаан үдэр һубарилдан арал дээрэ гаража, тэрэниие эзэмдэхээр забдаһан байна. Теэд аралые эзэмдэжэ шадааүй. Офицернүүд Д. В. Леонов, Е. И. Яншин гэгшэдэй толгойлһон хилын харуулшад тэдэниие совет газар дээрэһээ намнан гаргаа.

Мартын 15-да нютагай сагаар 9 час 45 минутада ехэ буунуудаар, миномедуудаар буудаһанай удаа Хитадай солдадуудай зэбсэгтэ отряд Даманска аралай урда хуби руу нэбтэрэн ороод, аралые хаража байһан совет хилын харуулшадта доборлоо. Манай хүршэ заставануудай хилын харуулшад ба подразделениинүүдэй сэрэгшэд туһа хүргэхэеэ Даманска арал тээшэ ерээ. Совет арал худар халдан ороһон Хитадай армиин подразделениинүүдые хамтын хүсөөр доборлоно, совет газар дээрэһээ намнаа.

Дүй дүршэлтэй командирнууд, коммунистнууд офицернүүд Д. В. Леонов, Е. И. Яншин гэгшэдэй байлдаанай үедэ түргэн ба зүб шиидхэбэри гаргаха шадабари мэргэжэлтэй, эрэлхэг зоригтой байһандань омогорхонобди. Е. И. Яншинай толгойлһон хилын харуулшадай бүлэг тоогоороо ехээр булюу хитад сэрэгшэдэй доборлон ороходо, 7 час үлүүтэй соо тулалдаа. Снарядуудай тэһэрхэдэ, арал дээрэхи саһан харлашоо. Хитад талаһаа хэгдэһэн артиллериин ба миномётно дивизионуудай буудалгын гал дүлэн энэ аралые заримдаа бүрхөөжэ байба. Зүгөөр манай хилын харуулшадай нэгэниишье һүрдөөгүй.

Москвагай подшипник бүтээдэг гүрэнэй 1-дэхи заводой токарь байһан, Алма-Ата хотодо пограничина командна дээдэ училищи дүүргэһэнэй һүүлээр Алас-Дурна зүгэй хилэдэ алба хэхэеэ ерэһэн ахалагша лейтенант Л. К. Маньковский дайсадтай эрэлхэг зоригтойгоор тэмсээ. Ахалагша лейтенант Л. К. Маньковский байлдаанай үедэ баатарлигаар тэмсэн унаа.

Хилын харуулшад СССР-эй гүрэнэй хилые найдамтайгаар сахихабди, Советскэ Союзайнгаа альганайшье шэнээн газарые нэрэтэй түрэтэйгоор, эрид шууд хамгаалхабди гээд Коммунис партиингаа Центральна Комитедые, Советскэ правительствоа найдуулна.

БУРУУШААНАБ

Мартын 15-най үдэшэ бидэнэр —Захааминай аймагай һунгуулиин комиссиин гэшүүд һунгалтын урда тээхи заседанида сугларaад, һунгалтада бэлэдхэлэй дүүрэһэн тухай асуудал зүбшэжэ байгаабди. Эгээл энэ үедэ Москвагай радио Совет правительствын мэдүүлгэ дамжуулаа. Тэрэ мэдээсэл соо Хитадай засагаархин совет-хитад хилэ дээрэ — Даманска арал шадар дахинаа һүйдхэлтэ ябуулга эмхидхэбэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Энэнь манай бүхы совет арадай һайндэр — нютагай Соведүүдэй һунгалтын урда тээхэнэ эмхидхэгдээ. Уссури мүрэн дээрэ хилэ сахижа байгаа совет хүбүүд—минии үетэн хитад сэрэгшэдтэ хатуу шанга сохилто үгэжэ, саашань намнаһан байна.

Совет-хитад хилэ дээрэ иимэ муухай хорото ябуулга эмхидхэһэн моаистнуудые өөрынгөө түрэл «Коммунизмын зам» колхозой залуушуулай үмэнэһөө эрид шууд буруушаанаб.

Сэсэгма ДАРМАЕВА,
Захааминай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой ветфельдшер.

СОВЕТ ХИЛЭ—НАНГ...

Уссури мүрэн дээрэ Хитадай зэбсэгтэ бүлэг совет хилые дахинаа эбдэжэ, манай хилэшэдые буудаа гэһэн мэдээсэл бүхы совет хүнүүдые зэбүүрхүүлбэ. Хитадай засагаархидай хорото ааша гаргажа байһаниинь эли мэдэгдэнэ. Эдэнэрэй хорото муухай аашада совет сэрэгшэд яһала шанга сохилто үгэжэ намнаһаниинь зүб. Бидэндэ хүнэй газар хэрэггүй, харин өөһэдынгөө газарые алхамшье хүндэ үгэхэгүйбди гэжэ эртэ урданһаа хойшо совет... сэдэг бшуу. Тиимэ... Хэн зэбсэг барижа... зорилготойгоор манай... наб, тэрэл зэбсэгһээ... хо зэргэтэй. Бидэ ... ниие хамгаалшадта... мнай нангин. Эн... хунвэйбинүүд мэдэг...

В. Ш...
Бэшүүр...
машини...

ШУҺАН ХАРГЫТАН ТОНИЛОГ

Манай Эхэ оронной нангин хилэ дээрэ хитадуудай зэрлиг муухайгаар аашалжа байхада, нютагаймнай зон юу гэжэ хэлсэнэб? Һаяхан гүрэнэймнай хилые хамгаалжа байһан хүнүүдтэ доборлжо, һүйдхэлтэ ябадал гаргаа ха юм. Эрэлхэг зоригто хүбүүдыемнай алаа. Теэд мүнөө дахин аашалжа байхадаа, хамаг хойшолонгуудыень Хитадай гүрэнэйхид харюусаха ёһотой бэшэ аал!

Совет правительствын мэдүүлгые радиогоор шагнаад, газетын хуудаһануудта уншаад байнабди. Манай орон дотор нютагай Соведүүдтэ һунгалтын боложо, үргэн арад зоной политическэ угаа ехэ хэрэгэй үнгэржэ байхада, Хитадай балмад этэгээдүүд гүрэн түрэдэмнай харша ябадал үзүүлээ. Тэдэнэй ямаршье һүйдхэл гаргаа һаань, ниитэ арад зон Совет засагтаа үнэн сэхэ байһанаа, гүрэн түрынгөө хэмжээ ябуулгануудта бата найдангы, парти арад хоёрой халуун хани барисаатай байһаниие энэ һунгалта үшөө дахин гэршэлээ. Бидэнэр Совет правительствын мэдүүлгые бүримүһэн һайшаагаад байнабди.

Хэрбээ хара бодолтойгоор Маогой бүлэгэйхидэй аашалжа, забдажа байгаа һаань, манай гүрэн тэдэнэй урдаһаа харюусажа шадаха гэжэ лаб этигэнэбди. Би Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадажа, гурбан мүсэ... һэн хүмби. Гитле... ажабайдалда хэды ... рааб. Мүнөө Хита... галзууржа байха... һаа нэгэшье дорто... ветскэ Союзай газар... ляасалдажа, шуһа... байгшад оронойм... лымнай ойро бү х...

Н. Ш...
Эсэгэ ороноо ...
дайнай 1-дэ...

Зэдын аймаг.

...эндэ байдаг. Парк Туан гэжэ бишыхан үйлсын 20-хи номерой гэртэ уран зурааша Л. О. Пастернагай басагадай нэгэн ажаһуудаг. Үүдэндэнь иимэ соносхол хадаатай байба. «Сүлөө таһалга үгы». Манние гэрэй эзэн эхэнэр—Лидия Леонидовна Пастернак-Слейтер угтаа. Үүдэндэнь хоёр студенттэй золгобобди. Тэдэнэр эндэ таһалга хүлһэлжэ абаад байдаг юм хаш. Тиин гэрэй эзэн эхэнэр олзо оруулдаг байжа болоо. Зүүн тээшээ һунаһан коридороор ябажа. ханаараа дүүрэн зурагуурагыень Лидия Леонидовна манда харуулба. 53 см. үргэн, 87 сантиметр үндэр хабтаһан дээрэ тэрэнь зураатай. Ленин ендэр дээрэ байна. Доодо үргэниинь үндэд гэнхэй, гарынь ендэр тулаад, бэень урагшаа эрмэлзэнхэй. Энээнһээ гадна, карандашаар ондоо хабтаһан дээрэ бүтээгдэһэн үшөө гурбан зураг бии гэжэ Лидия Леонидовна хөөрэнэ. Эдэ зурагууд тэрэл Интернационалай хоёрдохи гү, али гурбадахи конгресс дээрэ хэгдээ гэжэ тухайлхаар. Оксфордын Ашмолинска музей соо эдэ зу-

...ЛЬИЧЭЙ ХОЕР ПОРТРЕТ

...жэл «Новый мир» ... толилогдоһон В. И. ... тухай һанамжа дурас... «Үбэлэй дабаан» гэ... ном соо партиин ... гэшүүн Елизавета Драб... нигэжэ бэшэнэ: «III конг... үедэ уран зурааша Леон ... карандашаар зура... Ленинэй портрет бии юм... ... ендэр дээрэ байнхай. ...нь бага зэргэ уйтаруу... бэень урагшаа эрмэл... Тэрэнэй бүхы түхэл ...нь хүсэнэй, эршын, тэм... ...лалгын һүлдэ тэмдэ... ...тэй юм.

... зураашын Лидия, Жо... гэжэ нэрэтэй басагад ... ажаһуудаг гээд һа... оруулбаб. Драбкинагай ... портрет тэдэнэйдэ ха... байгаагүй юм гээбы ... бодол түрөөдхёо.

... байһан совет эмхи ...уудай хүдэлмэрилэгшэд ...һоо газаашаа 35 миль ..., засагаархидһаа тус... абадаг юм. Энэ хэ... бүтээмсээрээ Оксфорд ху... зорибоб.

... урдын барилгануудаа... ...тай университедэй түб даар шэмэглэгдэһэн үшөө нэгэ таһалга худар оробобди. Тэндэ уран зураашын нүгөөдэ басаган—Жозефина Леонидовнатай танилсагдаа. Энэл таһалга соо уран зурааша һүүлэйнгээ жэлнүүдтэ ажаһууһан намтартай. Таһалгань угаа хүйтэн байба. Тэг дундань табигдаһан электро-пеэшэн манай орохын урдаханал аһаагдаа гээшэ ха гэжэ тухайлбабди.

Лидия Леонидовна яаралгүй ярина: «Эсэгэмнай һүүлэйнгээ жэлнүүдтэ илангаяа эршэмтэйгээр ажаллаа юм. Наһа бараһан хойнонь мольберт дээрэнь тоһон шэрээр зурагдаһан Ленинэй портредэй дүүргэгдээгүй эскиз байгаа». Лидия Леонидовна тэрэ эскизыень харуулба. Улаан бүдөөр бүреэтэй ендэр дээрэ Ильич гаранхай байна. Урагшаа тэгүүлһэн бэень эрмэлзэл түгэсыень тодорхойлно. Юрэнхы дээрээ сайбар ногоон шэрээр зурагдаһан байжа, ямаршьеб сарюун тунгалаг, һайндэрэй, баяр ёһололой шэнжэтэй гээд тэмдэглэмээр.

Энэ эскиз карандашаар хэгдэһэн зурагайнь үндэһөөр бүтээгдээ юм. Үнгэтэ карандашаар зурагдаһан нэгэ тиимэ зурагууд хадагалаатай. Уран зураашын наһа бараһанай удаа тэрэ музей Пастернагай выставкэ эмхидхэхэдээ, дурдагша зурагуудыень түлөөһэн болгожо абаһан юм. Пастернагай бүхы зурагууд сооһоо карандашаар бүтээгдэһэн эдэ бишыхан зурагуудые шэлэжэ абаһыень онсолон тэмдэглэмээр. Лидия, Жозефина эсэгынгээ 300 шахуу зураг хадагалжа байдаг. Тэдэнэйнь дунда тоһон шэрээр зурагдаһан нилээд томонуудшье хэмжээнэй бүтээлнүүд бии юм. «Эдэ зурагууд олонние һонирхуулдаг,—гэжэ Жозефина Леонидовна хөөрэнэ.—Эсэгымнай зурагуудые худалдажа абахаяа һанаашад ямаршье оронһоо ерэхэдээ, нэн түрүүн Ленинэй зурагуудые абаха хүсэлтэйгөө мэдүүлдэг. Тиихэдээ нилээд ехэ мүнгэ дурадхадаг байна. Энэньшье ойлгосотой гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, Лениндэ зорюулагдаһан зурагууд уран зурагай искусствын бүтээл байхаһаа гадна, мүн түүхэтэ, соёл сурталай удха шанартай документнүүд болоно бшуу. Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ Революциин вождиин дүрые сэхэ һажаалган зураһан эдэ зурагууд Советскэ Союзда хадагалагдаха ёһотой гэжэ тоолодог тула, харин гүрэнэй түлөөлэгшэдэй дурадхалнуудһаа арсадаг байгаабди».

Зүгөөр Ленинэй эгээл эрхим портрет ВЦИК-эй нэгэ заседаниин үедэ зурагдаа гэжэ һанамаар байна. Лидия Леонидовна 70 см. үргэн, 51 см. үндэр зурагтай манние танилсуулба. Тэндэ Ильич үгэ хэлэжэ байха үедөө зурагдаһан. Президиумэй столой урда гараа хармаандаа хээд зогсоно. Бусад хамаг зурагууд дээрэхидээл адли урагшаа эрмэлзэһэн түхэлтэй. Холын ерээдүй тээшэ шэртэжэ байһаншуу нюдэдынь анид гэнхэй. Уран зураашын гараар тэрээн дээрэ нигэжэ бэшээтэй байба. «1921» он. Москва. ВЦИК-эй Пленум дээрэ В. И. Ленин үгэ хэлэжэ байна».

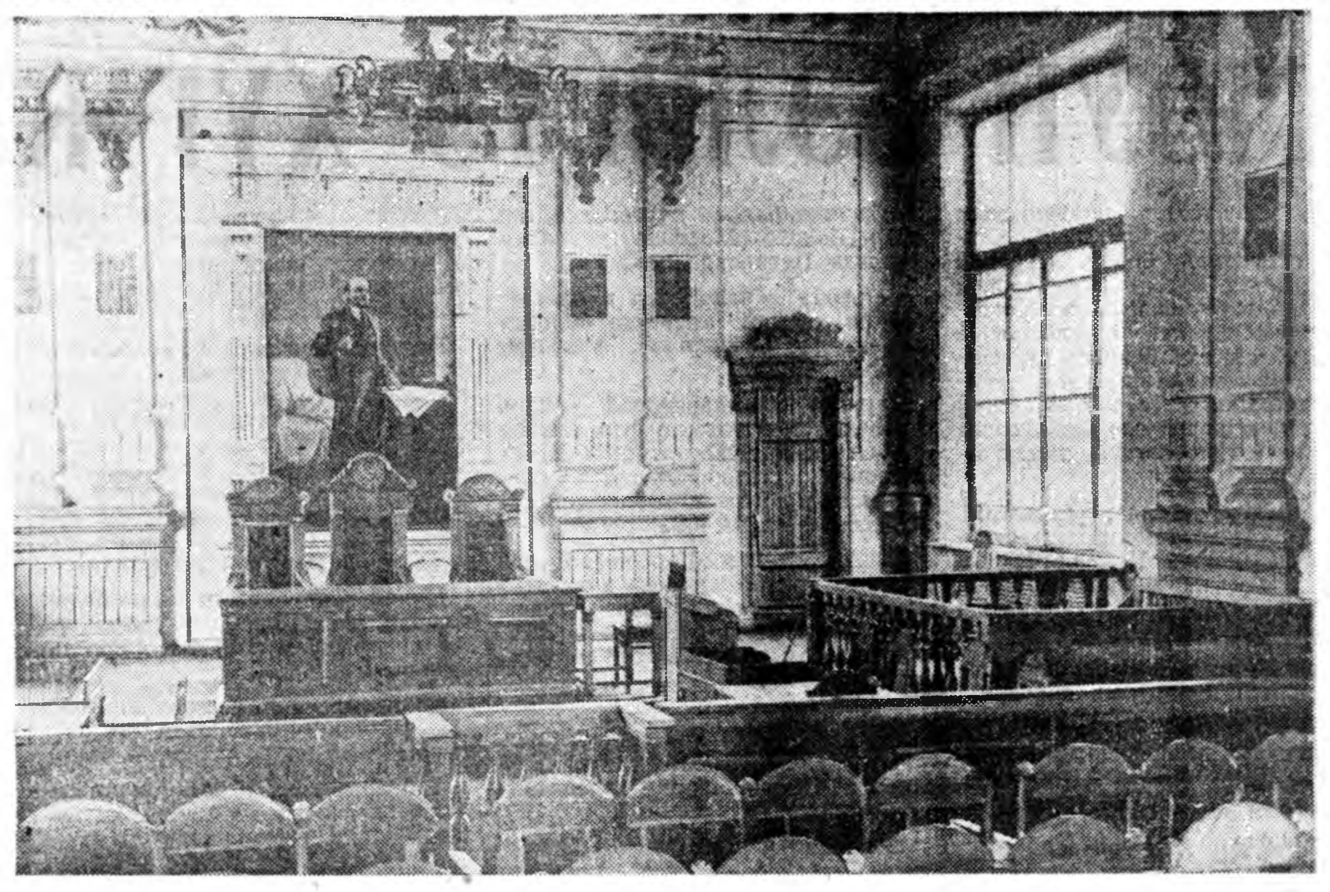
Ленинэй газаа талын түхэл хэлбэри, гараа хармаандаа хээд байдаг маяг шэнжэнүүд тухай ойлгосомнай магадгүй эдэл зурагуудһаа эхитэй байжа болоо.

Уран зурааша томошье зураг бүтээһэн юм. Москвада ажаһуудаг уран зураашын хүбүүн Александр Леонидовичайда хадагалаатай ехэ зурагай фрагментын буулгабарние Лидия Леонидовна харуулаа. 1919 оной декабрьда болоһон Советүүдэй VII съездын президиумдэ байһаар Ленин зураатай.

Ленинтэй холбоотой темэ уран зураашын хэшээл оролдолгодо тусгаар ехэ һуури эзэлдэг байһан. Гушаад онуудай үедэ уран зурааша Эхэ ороноо бусаха гэжэ түхеэржэ эхилээ һэн. Зүгөөр һамганайнгаа үбшэлжэ наһа бараһанһаа һаатажа, хүсэлөө бэелүүлжэ шадаагүй юм. Тиинһээр дайн эхилээ бэлэй. Пастернак совет эрхэтэн байһаар 1945 ондо наһа бараа һэн. Леонид Осиповичой, тэрэнэй һамганай совет паспортнуудые ямар нэгэн үнэтэ зүйлнүүд мэтээр хадагалжа байһанаа харуулба.

Всеволод СОДИМСКИЙ.
(АПН).

Лондон.
1969 оной февраль.

КУЙБЫШЕВ. 1892 оной январиин хуушаар В. И. Ленин Самарскын окружной сүүдтэ хүдэлжэ эхилһэн байгаа. Эндэ 1892—1893 онуудта болоһон сүүдэй хэрэгүүдтэ В. И. Ленинэй хабаадалсаһан тухай материалнууд сүүдэй архивта бии юм. Энэ байшанда мүнөө Куйбышевска областной сүүд байрлана. Зураг дээрэ: В. И. Ленинэй үгэ хэлэһэн сүүдэй зал. ТАСС-ай фотохронико.

СЕРВАНДО УАНКЫН НАЙДАЛ

Ленинэй нэрэ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы арадуудта эгээн үнэтэй нэрэ болонхой. Тус нэрэ хүнние мүлжэн дарлахагүй, эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи аха дүүгэй нэгэдэлэй, амгалан тайбан ажалай һүлдэ тэмдэг болоо. Миниии Эхэ орон—Перугэй холын нютаг хизаартаншье ажалшадай агуухэ вождиин дурасхаалые сахижа байдаг.

XX зуун жэлэй революционно интеллигенциин түлөөлэгшэд Хосе Карлос Мариатеги (1895—1930), Сесар Вальехо (1893—1938) гэгшэд Перудэ мэдээжэ хүнүүд юм. Юрын хүнүүдһээ эхилээд, буржуазна хэблэлэй органууд ба хархис үзэл бодолтой шүүмжэлэгшэд хүрэтэрөө манай орон дотор энэниие мэдэрхэ баатай болодог.

Мариатеги дүшэн жэлэй саада тээ Перуанска Коммунис парти ба Перугэй ажалшадай Нийтын конфедераци эмхидхэһэн юм. Перугэй ажалшадай бодото ажабайдал болон уласхоорондын үйлэ хэрэгүүд тухай марксизм-ленинизмын һургаалаар нэбтэрһэн хэдэ хэдэн очеркнуудай автор.

Вальехо испан хэлэн дээрэ оюун бэлигтэ поэтическэ зохёолнуудые бэшэһэн байха. Тэрэ Испаниин Коммунис партиин ажал ябуулгада элэбхитэйгээр хабаадаһан, 1936 ондо фашис эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолон ороходонь, республикые нугаршагүй зоригтойгоор хамгаалһан байна. Перуанецууд сооһоо анха түрүүшээр Вальехо Советскэ Союз тухай баяр баясхалантайгаар бэшэжэ эхилээ. Тэрэнэй бэшэһэн «1931 оной Росси. Кремлиин дэргэдэ түрэһэн бодолнууд», «Росси хоёрдохи табан жэлэй түсэб дүүргэхын эсэстэ» гэжэ номууд манай орон догоо дээдэ захын сэгнэлтэдэ хүртэһөөр ушинэй. Революционно интеллигенциин түлөөлэгшэдэй зохёолнууд ород ба бусадшье хэлэн дээрэ оршуулагданхай.

В. И. Ленинэй наһа бараһаар неделн болоод байхада, 1924 оной январиин 28-да Гонсалес Прадын нэрэмжэтэ Арадай университедэй байгуулагдаһаар гурбан жэлэй ой Лимэдэ тэмдэглэгдэжэ байба. Трамвайнуудай кондукторнууд болон шоферуудай профсоюзай байра соо баяр ёһололынь үнгэржэ байгаа. «Эндэ ажалшад тон олоор суглараа» гээд ниислэл хотодо хэблэгдэн гарадаг «Кроника» гэжэ буржуазна газетэ 1924 оной январиин 30-да дуулгаа һэн. Студентнүүд Луис Бустаманте Хакабо Урвиц (хоёрдохинь мүнөөшье болотор ПКП-гэй зэргэдэ ябадаг) гэгшэд үгэ хэлээ.

«Арадай университедэй үмэнэһөө Лениндэ зорюулан магтаалай үгэнүүдые хэлэхэеэ Хосе Карлос Мариатеги тэрэ дарһаа трибунада гараба»,—гэжэ «Кроника» саашадань бэшээ. Дэлхэйн бүхы хүдэлмэришэд Россин ажалшадтай хамта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй агуухэ ажал ябуулагшын наһа бараһые шаналжа байна гээд Мариатеги үгээ эхилээ. Һүүлээрнь тэрэ Ленинэй намтарые хөөрэжэ үгэхэдөө, бүхы ажабайдалаа студент ябахаһаа эхилээд,ородой хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе ударидагша болотороо ажалшан арадай хэрэгтэ зорюулһан байгаа. Мариатеги Ленинэй онсо өөрын абари зангые тодоруулан хэлээд, тэрэнэй мүнөөнэй үе сагта нүлөө үзүүлһые харуулба. Сугларагшадай харуун дэмжэлгэ доро тэрэ үгээ хэлэжэ дүүргэбэ».

Перугэй интеллигенциин түрүү үзэл бодолто зонуудай, үргэн арадай ухаан бодолдо нэбтэрэн ороһон революционно һургаалдань, хэтэдээ мүнхэ Ленинэй дурасхаалда зорюулһан эгээн түрүүшын үгэ хэлэлгэн энэ байгаа. Мариатегиин «Перуанска бодото ажабайдалые тайлабарилһан долоон очерк» гэжэ эгээн шухала зохёолынь В. И. Ленинэй «Россида капитализмын хүгжэлтэ», «Гүрэн ба революци», «Капитализмын дээдэ шата болохо империализм» гэһэн зохёолнуудай нүлөөн доро бэшэгдэнхэй.

Перугэй бодото ажабайдалда марксистско-ленинскэ эрдэм наукын онол аргануудые хэрэглэжэ, Мариатеги Перудэ капитализмын хүгжэлтын онсо шэнжэнүүдые тодорхойлон элирүүлжэ, социальна харилсаанай бодото шэглэлые харуулаа, газар тухай, индейцүүд тухай асуудал, эндэхи нютагай һуурин зоной—таряашадай ажабайдалай онсо түхэл хаража үзэһэн, хүдөө нютагуудта ангиин тэмсэлэй үргэдэжэ байһые тэмдэглэһэн байна. Марксистско-ленинскэ һургаалые хүтэлбэри болгон, Перудэ научна социологиин хүгжэхын тула тодорхой эшэ үндэһэ табижа үгөө.

Сесар Вальехогой уран гоёор бэшэгдэһэн ганса роман соонь Хойто Америкын империалистнуудай томо томо концернүүдтэ эсэргүү Перугэй нүүрһэшэдэй хатуу шанга тэмсэл тухай хэлэгдэнэ. Тус романай герой, ангиин тэмсэлэйнгээ талаар тэдэнэйнгээ хүтэлбэрилэгшэ болоһон Сервандо Уанка иигэжэ хөөрэнэ:

«Лимын саахарай заводуудта хүдэлжэ байхадаа, бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ нэгэл ёһотой хүн бии гээд уншаа һэм. Тэрэниие Ленин гэжэ нэрлэдэг. Тэрэ угаа сэсэн, тэрэ ходоо хүдэлмэришэд ба үгытэйшүүлтэй хамтадаа үнэн хэрэгэй түлөө тэмсэдэг, капиталистнууд болон помещигүүдэй зэрлиг аашаһаа хамгаалдаг. Тэрэ үнэхөөрөө агуухэ хүн гээшэ! Тэрэород, тэрээндэ баяшуул дурагүй, тиимэһээ тэрэниие буулажа алахаяа бүхы оронуудай правительствануудые мүрдэлгэ хэхыень баадхаа гэжэ хэлсэдэг».

«1931 оной Росси» тэһэн ном соогоо оюун бэлигтэ поэт Вальехо бүхы зүрхөөрөө, ухаан бодолоороо дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэниие хамгаална. Тэрэ совет шэнэ хүн тухай дуратайгаар бэшэнэ. Ленинэй зааһан замаар ябаһан ажалайнь үрэ дүнгүүдые гаргажа, большевигэй образ харуулхын тула олон тоото хуудаһануудые зорюулна. «Соведүүд ерээдүйн ехэ зам тээшэ бидэниие хүтэлнэ!» гэжэ Вальехо омогорхон хэлэнэ. 1929 ондо СССР-тэ түрүүшынхеэ ерэхэдээ, тэрэ Москвагай университет ошожо хараа. Вальехо һүүлдэнь иигэжэ бэшээ бэлэй:

«Университедһээ гараад гэшхэлжэ ябахадаа, харгын хоёр тээ Маркс ба Ленинэй бронзоор хэгдэһэн бюстнүүдтэ заабол анхаралаа хандуулхаш. Тэдэнэр хүн түрэлтэнэй ухаан бодолой агуухэ эрдэни баялиг гээшэ».

Табин жэлэй саада тээ Россин бүхы ажалшадта, партиин бүхы гэшүүдтэ хандаһан Россин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй хандалга толилогдоһон байгаа. В. И. Ленинэй гараар бэшэгдэһэн тус документ соо иигэжэ хэлэгдэһэн байна:

«Бүхы ажалшад бэедээ этигэнги, һанаа амар байг лэ. Манай парти Совет ороной диилэнхи олоной парти, тэрэнэй ашаг туһын түлөө эбтэй эетэйгээр, нягтаар жагсана, тэрэшэлэн манай партиин хойноһоо хото городуудтахи олон миллион хүдэлмэришэд, окопууд соохи солдадууд, хүдөө нютагуудтахи таряашад эб найрамдалай ба социализмын хэрэгэй илалта туйлахын түлөө тэмсэхээр зэһээд байна». Мүнөөдэршье Ленинэй парти болон дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй бүхы партинууд эдэ үгэнүүд доро дүүрэн эрхэтэйгээр гараа табижа болохо, юундэб гэхэдэ, хахад зуун жэлэй хугасаа соо тэдэнэй хэрэгэй бодото удха шанар тодороо бшуу. Мүнөө бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хотонуудай олон миллион хүдэлмэришэд, коммунис отрядуудай олон миллион сэрэгшэд, хүдөө нютагуудай олон миллион таряашад социализм ба коммунизмын илалгые, эб найрамдалай хэрэгые заабол бодото дээрэнь бэелүүлхээр бэлэн гээшэ.

Густаво ВАЛЬКАРСЕЛЬ,
Перуанска журналист.
(АПН).

...АУКА ВОЛОН
...ИКЫН ТУЙЛАЛТЫЕ
—ҮЙЛЭДБЭРИДЭ
...НЭ
...ХНИКЭЭР
...БСЭГЖЭЭ

...ликымнай модошол бүри ... элдэб олон жэжэ мe... ...дые хэрэглэдэг байгаа. ... зандань шэрэхэ тех... ...тэрүүлхэдэ хүсэ ехэтэй ... хэрэгтэй болоһониинь ... Тиимэһээ уралан нари... автокран, тракторо... ...лэжэ, модо ашаха тү... ...дые зохёоһон байна.

... хүсэ багатай элдэб түхеэ... ажалай бүтээсэ дээшэ... ...уудал шиидхэхэ арга ... шадаагүй. Модо ашадаг ... олонхи ушарта гүр... бүридэдэг, халаан соо ... кубометрһээ дээшэ мо... ...даггүй байгаа.

... бүтээсэ дээшэлүүлхэ ... эрилтын мүнөө га... ...хада, хуушан түхеэ... ...туһань бага болонхой. ...лес» комбинадай пред... шэнэ техникэ захи... түрүү онол арга хэрэг... ...һэн байна.

... үедэ республикын лес... шэнэ, бүтээсэ ехэ... ...измууд абтажа эхилээ. ... заводой бүтээһэн ... погрузчигууд, кон... ...зовой кранууд леспром... хэрэглэгдэжэ байна. Мо... ехэтэй техникэ шудал... ашаглаха тэжэ орол...

...тай погрузчик нэгэ хү... ...-операторай хүсөөр хү... Хэрбээ урдань нэгэ ба... ...да модо ашалгын ту... хангадаг байбал, мүнөө нэгэ хүн эндэ хүдэлдэг ...ша модо ашалга дээрэ ... бүтээсэ аяар гурба дахин ...

... «Забайкаллес» ком... леспромхозуудта хаб... 50 гаран погрузчик аб... Тэдэнэй хэрэглэгдэжэ ... модо ашалга бүтээсэ ...никын хүсөөр хэгдэдэг ...

В. СТУПИН.

ТУШААЛНАЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ

ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй мастер Р. К. ТОРОНОВОЙ хөөрөөнһөө

МАСТЕР үйлэдбэрииe эмхидхэгшэ, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлэгшэ гэжэ хэлсэдэг. Иигэжэ хэлээшэнь зүйтэй, олон жэлэй дүй дүршэлөөр шалгагдаһан байха. Манай завод олон мянган хүдэлмэришэдтэй, хэдэн зуугаад мастернуудтай. Заводой хүтэлбэрилэгшэд, цехүүдэй начальнигууд хүдэлмэришэн бүхэнтэй уулзажа хөөрэлдэхэ, һанал бодолыень мэдэхэ аргагүй байдаг. Энэ хэрэгтэнь заводой дирекци, цехүүдэй начальнигта хэн туһа хүргэнэб, хүргэхэ ёһотойб? Мастер. Иимэл тушаалтай хүн хүдэлмэришэдэй дунда ажалладаг, участогай хүдэлмэриин түлөө харюусадаг гээшэ.

Заводоймнай олон тоото цехүүд тус бүридөө хэдэн участогуудһаа бүридэдэг. Манай дизельнэ цех дүрбэн участогтай. Участок бүхэндэ хоёр-гурбан мастер, ахалагша мастернууд үйлэдбэрииень эмхидхэжэ байдаг. Цехнай шэнээр эмхидхэгдэһэн. Дизель—локомотивай зүрхэн гэжэ нэрлэдэг. Тиимэһээ манай цехэй харюусалга ойлгосотой болоно.

Минии даадаг участок 38 хүнһөө бүридэнхэй. Тэдэнэй 18-ниинь эхэнэр хүдэлмэришэд. Заһабарида абтаһан дизельнүүдые задалдаг, сэбэрлэн угаадаг ажалтайбди. Цехэй бүхы хүдэлмэри манай участогһаа эхи абадаг гээ һаа болохо. Хүдэлмэришэд дизелиин деталь. частьнуудые задалхадаа, ямар заһабариин хэрэгтэй байһые, ямар деталиин һэлгэгдэхэ байһые элирүүлдэг. Заһабарида саашадаа дамжуулагдадаг деталь, частьнууд тооһо, шорой гэхэ мэтэһээ сэбэрлэн угаагдаһан, сэбэр металлай шэнжэтэй болоһон байха зэргэтэй.

Продукциин шанар хүдэлмэришэн бүхэнэй өөрынь һэшхэлһээ гэжэ бидэнэр мартанагүйбди. Хүн бүхэнэй даажа абаһан ажалдаа анхаралтайгаар, харюусалгатайгаар хандадаг болобол, голодоһон гарахагүй, дизельнүүд һайн шанартайгаар заһабарилагдадаг. Участогай хүдэлмэришэд шанар тухай нэгэшье үдэр мартадаггүй байха. Би өөрөө, участогаймнай бригадирнууд Александра Иосифовна Бармянцева, Мударис Омаров гэгшэд продукциин шанар үдэр бүхэндэ шалгадагбди. Бригадирнууд минии найдамтай туһалагшанар, участогай ажал эмхидхэгшэд юм.

Мастерай ажал хэзээ эхилдэг, хэдыдэ дүүрэдэг бэ? Бүри һая болотор энэ асуудалда харюусахань бэрхэтэй байгаа гэхээр. Теэд мүнөө ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэжэ, түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орожо байһан үедэ иимэ асуудал табихаар бэшэ болонхой. Участогай хүдэлмэриин һайн үрэ дүн нэн түрүүн мастерай, тэрэнэй туһалагша — бригадирнуудай, мүн хүдэлмэришэдэй өөһэдынь эдэбхи үүсхэл, анхарал оролдолготой холбоотой. Ажалаа зүбөөр эмхидхэбэл, даабари сагсоогоо дүүргэгдэхэ юм. Бидэнэр хахад жэл соо шэнэ гуримаар ажаллажа гараабди. Тэрэнэй үрэ дүн һайн. Ажалаа зүбөөр, жэгдэ һайнаар эмхидхэһэнэй, шанарыень дээшэлүүлһэнэй ашаар һайн үрэ дүн туйланабди.

Дизельнэ цех һара бүхэндэ 26—28 дизель заһабарилха даабаритай. Манай участок эдэ дизельнүүдэй заһабарида эхи табидаг гэжэ хэлээб. Түсэбөө дүүргээгүй ушар цехтэ үзэгдөөгүй. Цехэй эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо даабаряа дүүргэхэ гэжэ бүхы хүдэлмэришэд оролдоно. Энээндэ мастернуудай дүүргэдэг үүргэ, нүлөөнь бага бэшэ юм.

Би ажалдаа хахад часаар урид ерэдэгби. Халаан соо хэхэ ажал, хэрэгтэй болохо материалай бии гү, али үгы байһые тодорхойлхош. Хүдэлмэришэдөө хаана, ямар ажалда хубаарилан табихые бригадирнуудтай зүбшэхэш. Халаанай эхиндэ цехэй начальник планерко үнгэргэдэг. Тэндэ хэрэгтэй материал тухай мэдээсэхэш, хэрэгтэй асуудал шиидхэхэш. Һүүлээрнь участогтаа ерэжэ, өөрынгөө уялгата ажал дүүргэхэш.

Мастер участогай даабариин дүүргэлтын түлөө сэхэ харюусадаг. Тиимэһээ ажалай эмхидхэл тухай бодомжолхо, ашаг үрэтэй арга бэдэрхэ хэрэгтэй болоно. Гадна мастер хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлдэг, ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэлсэдэг. Лекци, хөөрэлдөө партбюрогой түсэбэй ёһоор үнгэргэнэбди. Ажал хүүлэжэ, ажалдаа дуратайгаар хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ гэжэ ходо анхарнаб. Ажалда дуратай, мэргэжэлээ һайнаар мэдэхэ хүсэлэнтэй хүнүүд ажалай журам эбдэдэггүй. Залуушуулай ажалда абтахада, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдтэ даалгажа үгэнэбди. Ямар нэгэ хүнэй ажалай журам эбдээ һаа, таагүй ябадал гаргаа һаа, өөрынгөө коллективтэ зүбшэн хэлсэжэ, алдуу эндүүень заажа үгэнэбди. Теэд иимэ ушар манай хүдэлмэришэдэй дунда үсөөн юм.

Участогаймнай олонхи хүдэлмэришэд коммунис ажалай ударнигууд. Залуушуул Геннадий Пашков, Олег Авдеев, Анатолий Гашев институдуудай үдэшын отделенидэ һуралсана. Техникум, үдэшын һургуулида һуралсажа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ байһан хүдэлмэришэд бии. Би бүхы мастернуудтай адли өөрын тусхай дэбтэртэйб. Участогай бүхы ажал, хүдэлмэришэн бүхэнэй хэрэг тэндээ бэшэжэ абадагби. Коллективэй урда табигдаһан зорилго тэмдэглээтэй байха. Һарын эхинэй түрүүшын четверг бүхэндэ мүрысөөнэй дүн согсолдог гуримтайбди. Манай коллектив В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсожо, энэ жэлэй түсэбые декабриин 30 болотор дүүргэхэ уялга абанхай. Дизельнүүдые задалдаг бригада коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэ. Мүрысөөнэй дүн һара бүхэндэ гаргаад, бүгэдэндэ мэдээжэ болгоод, түрүүлжэ гарагшадые элирүүлээд байхада, тэрэнэй нүлөөн, хүмүүжүүлхы үүргэнь дээшэлнэ. Участогай, һүүлээрнь бүхы цехэй үрэ дүн гаргагдажа, түрүүшүүл урмашуулагдана.

Мастерай ажал ехэ удха шанартай гэжэ һанагшаб. Мастер участогай бүхы түхеэрэлгэ һайн мэдэхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй хэдэг ажал дүүргэжэ шадаха ёһотой. Мэдэхэ, шадахагүй һаа, хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхэгүй, зүб заабари, зүбшэл үгэжэ шадахагүйш. Тиимэһээ мастер өөрөө һуралсажа, мэргэжэл шадабаряа ходо дээшэлүүлхэ уялгатай. Заводто ажаллажа эхилһэнһээм хойшо 22 жэл гүйсэбэнь. Найман мэргэжэл шудаланхайб. Минии нүхэд хүдэлмэришэд ажалыемни үндэрөөр сэгнэдэг. Заводой коллективэй түлөөлэгшэ боложо Эхэ оронойнгоо түмэр замшадай бүхэсоюзна зүблөөндэ, Россин Федерациин делегациин тоодо оролсожо Лейпциг хотодо (ГДР) үнгэргэгдэһэн уласхоорондын яармагта хабаадалсааб. БурАССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа һэм. 1966 ондо Эхэ оронойнгоо эгээл дээдэ хайра — Ленинэй орденоор шагнагдаһан байнаб. Юрын буряад хүнби. Юрын хүдэлмэришэнби. Минии юрын ажал үндэрөөр сэгнэгдээ, шагнал хайрада яһала хүртэлсэжэ ябанаб.

Мэдэхэ, шадаха юумэеэ нүхэдтөө дамжуулан үгэхые, участогай хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхые оролдоноб.

...Удын Ленинэй ор... локомотив-вагон заһа... заводой булад ...лагшад табан жэ... түсэбые болзор... уридшалан дүүргэхын ... дэлгэрһэн социалис ...ндэ оролсоод, ажал... һайн амжалта туйлана. ... жэлэй түсэбһөө га... 700 мянган түхэригэй ... гүрэндөө бэлэглэхэ ... уялганууд соонь ха...данхай.

...РАГ ДЭЭРЭ: Николай ...овой хүтэлбэрилдэг ...йхид булад хайлуул...

... БУРМАКИНАЙ фото.

ГУРЬЕВСКА ОБЛАСТЬ. Ураал мүрэн дээрэ загаһа баридаг Ермеккали Бекбенбетовэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд энэ жэлэй эхинһээ 3600 центнер загаһа барижа, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Гурьевска загаһанай комбинадта тушаагаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: загаһашад К. Роскалиев Б. Семенов хоёр ажал дээрээ.
ТАСС-ай фотохронико.

Ородой агууехэ композитор Н. А. Римский-Корсаковой түрэһөөр 125 жэлэй ойдо

ОЮУН БЭЛИГТЭ ХҮГЖЭМШЭ

Ородой искусство, литературын агууехэ шүүмжэлэгшэ В. В. Стасовай хэлэһэнэй ёһоор, «Арадай гүн дундаһаа, арадай дуун сооһоо наранай элшэ мэтээр мүндэлэн гаража, ажабайдалай мүнхэ солые дуудаһан агууехэ бэлигтэ хүгжэмшэн» Николай Андреевич Римский-Корсаковой түрэһөөр зуун хорин табан жэлэй ойе бүхы совет искусствын түлөөлэгшэд тэмдэглэжэ байна.

Композитор, багша, эрдэмтэн, дирижёр, хүгжэмэй-ниитын ажал ябуулагша байһан Римский-Корсаковой алдар нэрэ манай ороной хүгжэмэй культурын хүгжэлтын түүхэдэ тон үнэтэй.

Манай Буряад ороной национальна хүгжэмэй культурын һалбаран, тон түргэнөөр ургаан хүгжэхэ хэрэгтэ агууехэ композиторай үүргэ, нүлөө оролсоно гэхэдэ алдуу болохогүй. Нэгэ имэ жэшээ дурдая.

1953 ондо Ленинградай Римский-Корсаковой нэрэмжэтэ Гүрэнэй консерваторие дуушан болохо мэргэжэлээр дүүргэжэ байһан Надежда Петрова, Вера Лыгденова, Лхасаран Линховоин, Владимир Бамбацыренов, Дина Кыштымова, Ольга Шалбуева дипломно хүдэлмэри болгон, агууехэ композиторай алдар суута гараһан зохёолнуудай нэгэн болохо «Хаанай бэри» гэжэ оперо табиһан байгаа.

Тэрэ үедэ тус консерваторидо багшалжа байһан агууехэ хүгжэмшын ашань болохо Григорий Михайлович Римский-Корсаков манай артистнуудай наадахые хаража, дуулахыень шагнажа һуугаа ха. Зүжэгэй һүүлээр айхабтараар баярлажа, артистнуудай гарнуудые барижа, баяраа хүргэхэдөө, гол парти болохо Марфые дуулаһан Надежда Петровада хандажа:

— Арад зондоо ехэл хүндэтэй, солотой, суутай артистка болохот даа,— гэжэ сэдьхэлээ хүдэлгэн хэлэһэн байгаа.

Агууехэ композиторай ашынь хэлэһэн үгэ бодото дээрээ бэелэе. РСФСР-эй арадай артистка Н. К. Петрова урданайхидаал адли өөрынгөө уран бэлигые арадтаа зорюулжа ябана ха юм.

Н. А. Римский-Корсаковой нэрэмжэтэ консерваториин хүгжэмэн гуламтаһаа гараһан дээрэ дурдагдагша артистнууд бултадаа суутай солотой, алдар габьяатай артистнууд болонхой.

1954 ондо Буряад орондоо ажаллахаа ерэһэн эдэ артистнууд театрайнгаа сценэ дээрэ Римский-Корсаковой «Хаанай бэри» гэһэн оперо табяа һэн.

Собакинние дуулаһан Л. Линховоин тухай, Марфые дуулаһан Н. Петрова, Любаша — В. Лыгденова, Грязной — В. Бамбацыренов тухай магтаалай һайхан үгэнүүд дуулдаа һэн.

Римский-Корсаковой хүгжэмэй ирагуу һайхан, сэдьхэл доһолуулма хүгжэм дирижер И. А. Фотиной хүтэлбэри доро дуулдаа бэлэй. Композитор, шүүмжэлэгшэ, академик Б. В. Асафьевай сэсэн мэргэн сасуулбариин ёһоор, «Хаанай бэри» соохи бүхы шахуу эрхим һайхан аялганууд хүнэй зүрхэнэй гүнзэгыгөөр лугшажа байһан шэнгеэр зэдэлээ бэлэй.

Ородой агууехэ композитор Римский-Корсаков хэдэн олон хүгжэмтэ зохёолнуудые, романснуудые бэшэхынгээ хажуугаар аяар арбан дүрбэн оперо бэшэһэн байна. Эдэнь булта шахуу манай ороной томо томо театрнуудай сценэ дээрэ табигдажа байдаг.

Римский-Корсаковой зохёолнуудай эгээл ехэ дээжэнь болохо «Снегурочка», «Садко», «Хаанай бэри», «Алтан тахяа» гэжэ оперонууд, «Шехеразада», «Испанска каприччио» гэжэ симфоническа зохёолнууд Глинкын, Мусоргскиин, Бородинай, Чайковскиин уран бүтээлнүүдтэй хамта ородой хүгжэмэй шэмэг боложо мүнхэрөө.

Манай республикын оперо болон баледэй театрай сценэ дээрэ энэ ехэ хүгжэмшын хоёр лэ оперо табигдаа һэн.

1956 ондо театр сезоноо нээхэдээ, Римский-Корсаковой «Снегурочка» гэжэ опероор эхилээ бэлэй.

Үльгэрэй удхаар бэшэгдэһэн энэ оперо хүгжэмтэ-драматическа зохёол болоно. Снегурочкын партиие Н. Петрова, Мизгириие В. Бамбацыренов, Лелиие В. Лыгденова дуулаа. СССР-эй арадай артист Г. Цыдынжапов энэ зүжэгые найруулан табяа һэн.

Островскиин нэгэ нэрэтэй үльгэрөөр Римский-Корсаков энэ оперо бэшэһэн юм. Энэ зохёол дээрээ ажаллаһан тухайгаа композитор нигэжэ хэлэһэн байна: «Арадай аман зохёолдо, байгаалида хандажа, эгээл эрхим һайханиие шүүрэжэ абаа һэм».

Үнэхөөрөө энэ оперо соо арадай дуунай аялга, нугалбари, байгаалиин ирагуу һайхан хүгжэм зэдэлдэг. Оркестрэй аялгатай ниилэлдэн, шубуудай дуун, тахяагай хуугайлаан гэхэ мэтэ дуулдадаг. Эндэ хүнүүдэй абари заншье байгаалиин эдэ бүхы үзэгдэлнүүдтэй нягта холбоотой шэнги байдаг.

Манай залуу артистнууд эдэ бүхы образуудые эрхим һайнаар гаргажа шадаһан байна.

Римский-Корсаковой бүхы зохёолнууд арадай аман зохёолтой, арадай ажабайдалтай, байгаалитай холбоотой хадаа манай ороной алиниье арадта түрэл дүтэ байдаг. Эдэ зохёолнуудынь зуугаад шахуу жэлэй саада тээ бэшэгдэһэншье һаа, өөрынгөө удха шанарые, уран һайханиие гээгээгүй улам бүри ехээр дурлагдадаг боложо байдаг. Энэ хадаа агууехэ композиторай арад зоной сэдьхэл һанаа мэдэдэг, ойлгодог байһые гэршэлнэ.

Үнэхөөрөөшье 1905 оной хубисхалай болоходо Римский-Корсаков түрүү үзэл бодолтой ажал ябуулагша, композитор байһанаа харуулһан юм. «Агууехэ саг үе... хуушан байдал хэтэ мүнхэдөө һандаран хосорхонь»— гэжэ бэшэһэн байгаа.

Римский-Корсаков хубисхал хэхээ бодоһон студентнүүдэй эрилтые халуунаар эрид шууд дэмжэһэн байна. Энээнэйнгээ түлөө консерваториһоо гаргагдаа һэн. Имэ элитэ ехэ хүгжэмшые, багшые гаргаһанайнь түлөө буруушаажа, түрүү үзэлтэй мэдээжэ хүгжэмшэд консерваториһоо гаража ошоо бэлэй. Яахашье аргагүй болоходоо, хаанта засаг Римский-Корсаковые һөөргөө ерэхыень зүбшөөһэн байгаа.

Энэ ушар хаанта хархис засагай хэды зэрлиг дошхониие композиторта үшөө дахин гэршэлжэ үгөө бэлэй.

Хүдэлмэришэд, бурлагуудай мэдээжэ «Дубинушка» гэжэ дуунай үндэһөөр Римский-Корсаков симфоническа пьесэ бэшээ һэн. Энэнь хүгжэмшын хубисхалые дэмжэһые гэршэлжэ үгөө бэлэй. Таряашадай буһалгаанай вождь «Степан Разин» тухай оперо бэшэхэ гэжэ һанаашалһан байна.

«Алтан тахяа» гэжэ оперо-сатирадань Римский-Корсаковой политическэ үзэл бодол илангаяа элитодоор харуулагдаһан юм. Хаанта засагай хархис үзэл, мунхаг тэнэгые, зэрлиг хэрзэгы аашые композитор энэ һүүлшынгээ гайхамшагта зохёол соо зураглаад, уданшьегүй оперынгоо табигдаадүйдэ наһа бараһан юм.

Агууехэ композитор түрүү үзэл бодолтой хүнүүдтэ, илангаяа залуушуулда айхабтар дуратай байгаа. Тэдэниие хүгжэмэй талаар хүмүүжүүлхын тулада хамаг бүхы хүсэ шадал, эрдэм бэлигээ зорюулдаг байһан юм.

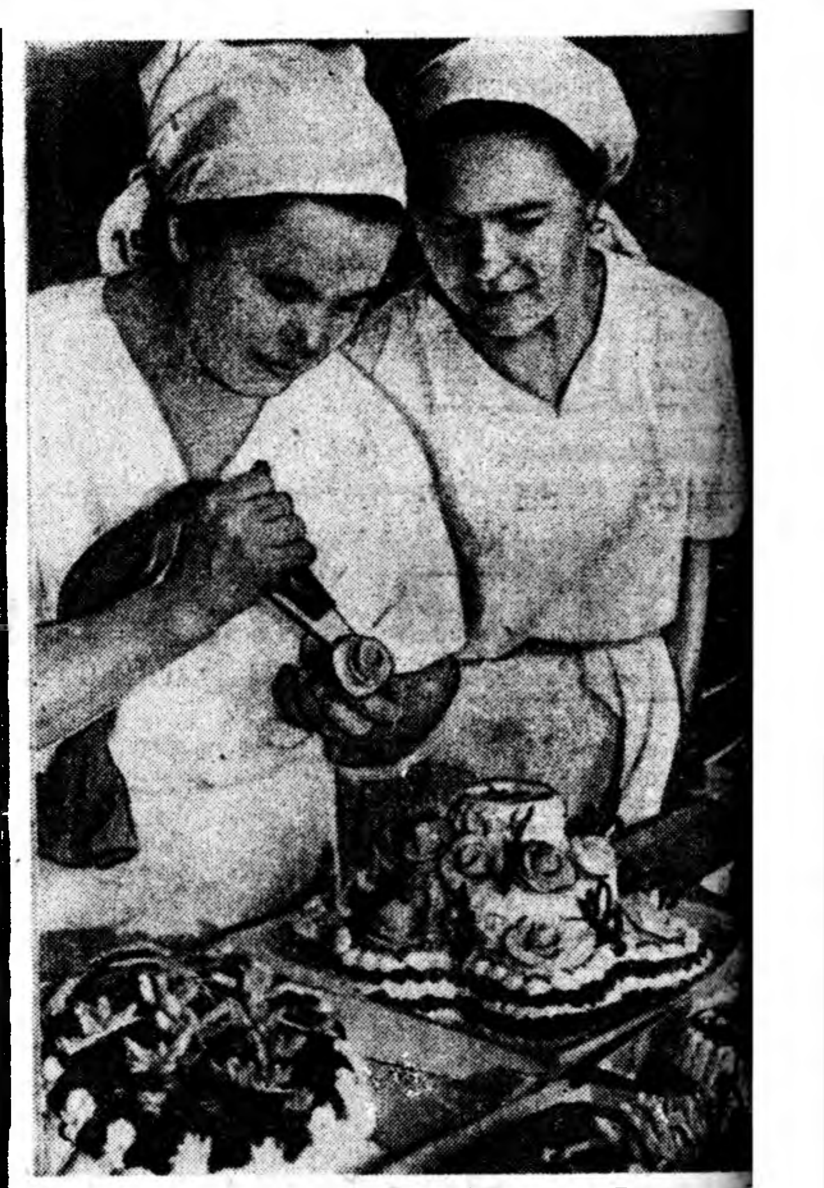
«Хүгжэмэй бодото хүгжэлтэ манай орондо, гансал манай орондо болохо байха» гэжэ Римский-Корсаков хэлээд, залуу үеын хүгжэмшэдтэ найдадаг байгаа.

Ородой оюун бэлигтэ хүгжэмшын хэлэһэн үгые батадхахын тулада Ленинградай Гүрэнэй консерваторидо Римский-Корсаковой нэрэ олгоһон байна. Манай орон соохи энэ ехэ хүгжэмэй һургуулиие хэдэн зуугаад хүнүүд жэл бүри дүүргэжэ, оронойнгоо город, тосхонуудта ажаллажа, агууехэ хүгжэмшын хэлэһэн үгые бодото хэрэгээрээ бэелүүлжэ байдаг.

Манай республикын габьяата артист К. Базарсадаев, Н. Жатнуева, Д. Хунтыхеева, Е. Дармаева, Ж. Дандаров, В. Елбаев, Э. Кышиктуева болон бусад залуушуул энэ хүгжэмэй дээдын һургуули дүүргээд, амжалтатай һайнаар ажаллажа байна.

Ингэжэл ородой агууехэ композитор Римский-Корсаковой хэлэһэн хэрэг манай ороной арад зониие баясуулжа, хэлэһэн үгэнь бодото дээрээ бэелжэ байдаг.

Д. САМБОЦЫРЕНОВ.

Коммунис ажалай ударник Валентина Винаньевна Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадта 32 жэл соо та... ажаллана. Мүнөө В. В. Потемкина комбинадай эрхим ...лэгшэдэй нэгэн болонхой. Валентина Винаньевна торт... нэгэдэхи классай мастер юм.

Эрхим ажалайнгаа түлөө нүхэр Потемкина «... Тэмдэг» орденоор шагнагданхай. Зураг дээрэ (зүүн гар... Потемкина, В. С. Мартынова. С. ЦЫДЫПОВ...

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ХИЛЫН СААНАҺАА

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

ЖЕНЕВЭ. (ТАСС). В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэхэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ тухай ЮНЕСКО-гой генеральна конференциин шиидхэбэриие һайшааһан резолюциие хүнэй эрхын талаар ООН-ой комисси баталан абаа. «Экономическа, социальна эрхэнүүдые, соёл культурын талаар эрхые хүгжөөлгэ ба бэелүүлгэдэ В. И. Ленинэй энэрхы ёһоной үзэл сургаалай, бодото ажал ябуулгын түүхэтэ нүлөөнь» резолюци соо тэмдэглэгдэнэ.

«В. И. Ленин ба наука, культурые, гэгээрэлые хүгжөөхэ асуудалнууд» гэһэн темээр үнгэргэгдэхэ хуралдаанай хүдэлмэридэ хүнэй эрхын талаар ООН-ой комиссиин түлөөлэгшэдэй хабаадалсахада таарамжатай гэжэ комисси шиидхэһэн байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан энэ хуралдаае ЮНЕСКО 1970 оной апрель һарада Тамперэдэ (Финлянди) үнгэргэхэ юм.

Эрид шангаар буруушаалга

МЕХИКО. (ТАСС). Совет-хитад хилэ дээрэ болоһон тулалдаанай түлөө бүхы харюусалгые Хитадай Арадай Республикын правительство даахa болоно. Имагтал Хитадай армиин подразделенинүүд хилые дабаһан, совет хилын харуулшадые буудаһан байна гээд Мексикын Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Совет орондо эсэргүү шууяа Хитадай политическэ хүтэлбэрилэгшэдэй һужэрөөдэг, хоёр ороной хоорондохи харилсаа хурсадуулха зорилгоор националис камнани ехээр дэлгэрүүлдэг дээрэһээ хитад засагаархидай харюусалга улам ехэ болоно гээд документ соо саашадаа тэмдэглэгдэһэн байна.

Хитадай правительствын имэ ябуулгануудые бүхы дэлхэйн ба демократическа ба революционно олониитэ эрид шууд буруушаана гээд мэдүүлгэ соо заагданхай.

Вьетнамда туһалха кампани

ПАРИЖ. (ТАСС). «Вьетнамда зорюулагдаха миллион» гэһэн кампани Францида амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна. Кампаниин эхилһэнһээ хойшо 820.000 франк суглуулагдаа. Энээн тухай Франциин Компартиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, секретарь Ж. Марше тэмсэжэ байгаа Вьетнамай талархалгын кампаниин эдэбхитэдэй ба тэрэниие эмхидхэгшэдэй үмэнэ «Юманите» газетын редакцида мартын 14-дэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

СОЦИАЛИС ДЕМОКРАТИИН БЭЕЛЭЛ

БЕРЛИН. Социализм байгуулгада, арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ амжалтануудые туйлажа, ГДР-эй ажалшад өөрынгөө хүдэлмэришэн-таряашанай засагай 20 жэлэй ойе угтахань. Энээндэ арадай түлөөлэлгын нютагай зургаанууд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Город ба хүдөөгэй 200 мянга шахуу ажалшад окружной, районно, городской ба областной арадай түлөөлэлгын зургаануудай депутадууд болонхой. Арадай түлөөлэлгын нютагай зургаануудай бүхы ажал ябуулга гүрэнэй аша туһада, арадай аша туһада зорюулагдадаг.

Гүрэниие, тэрэнэй арадай ажахые хүтэлбэрилгэ ГДР-эй бүхы ажалшадай шухалын шухала хэрэг болонхой. Промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудые хүтэлбэрилгэдэ 660 мянган хүдэлмэришэд ба таряашад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Арадай ажахые түсэблэлгые ба хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха талаар, ажал эмхидхэлгые һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалан тодорхойлолгодо хэдэ миллион ажалшан сэхэ хабаададаг юм.

БУДАПЕШТ. Социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ, нютагай Советүүдэй ажал ябуулгые нарижуулха зам бэдэрэн олохо гээшэ мүнөөнэй Венгриин ниитын ажабайдалай эгээн лэ онсо өөрэ шэнжэнүүдэй нэгэн болоно. Гүрэнэй засагай эдэ органуудай хүдэлмэридэ һүүлэй жэлнүүдтэ бага бэшэ хубилалтанууд болоо. Экономикые хүтэлбэрилхэ шэнэ гуримда Венгриин ороһон үнгэрэгшэ жэлдэ илангаяа ехэ хубилалтанууд болоо. Мүнгэн сангай талаар бэеэ абанги байха ехэ эрхэ Советүүдтэ олгогдоо.

Орон дотор нютагай Советүүдэй 85 мянга шахуу депутат бии. Нютагай Советүүдэй хүдэлмэриин нэгэ эрхэ байдал, арга боломжонуудыень үргэдхэлгэ нютагай шэнжэтэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ ехээр һонирходог һунгагшадай эдэбхи хэшээлые хэмжээлэшэгүй ехээр дээшэлүүлээ.

СОФИ. Болгариин арадай нютагай Советүүдтэ — окружной ба общинна Советүүдтэ 51 мянга гаран депутат һунгагдаа. Эдэнэр хадаа мэргэжэлтэд, ниитын ба политическэ ажал ябуулагшад, культурын ба гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд болоно.

Мүнөө жэлдэ Болгари социалис революциин 25 жэлэй ойе тэмдэглэхэ юм. Тиимэһээ ойн жэлдэ арадай Советүүдэй ажал ябуулга улам эдэбхитэй болоно.

Энээндэ Советүүдэй хүдэлмэри тухай БКП-гэй ЦК-гай ноябриин (1968 он) пленумэй шиидхэбэри ехэ үүргэ дүүргэнэ. Город хүдөө хоёрой хоорондохи илгаае зайсуулгада бүхы хэмжээгээр туһалха зорилго Советүүдэй үмэнэ табигданхай. Энэ талаар олон юумэ хэгдээд байна: Болгариин хүдөө тосхонуудай тухал шарай үндэһөөрөө хубилаа, зүгөөр үшөө ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй.

Арадай Советүүдэй ба өөрынгөө зэргэдэ дүрбэ миллион шахуу хүниие нэгэдүүлдэг Эсэгэ ороной фронтын организацинуудай хамтын ябуулгые үргэдхэхэ, баяжуулха шухала гэжэ ЦК-гай пленум зааһан байна.

(ТАСС).

ПЕКИНЭЙ БҮЛЭГЫЕ „ҮНЭН“ ЭЛИШЭЛНЭ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Хитад арадай баатарлиг тэмсэлээр туйлагдаһан хитадтахи арадай революциин үрэ дүнгүүдые Мао Цзэ-дун түрүүтэй бүлэг хэрэглэнэ; өөһэдынгөө хара ами хараһан зорилго дүүргэхын тулада энэ бүлэг хитад арадай аша туһые хэрэгсээнгүйгөөр, тэрээндэ һэшхэлгүйгөөр урбаһан байна гээд «Үнэн» газетэдэ мартын 15-да толилогдоһон статья соо хэлэгдэнэ.

Тэдэнэр армиие, маоис үзэлтэй залуушуулые хэрэглэн, «соёлой хубисхал» гэдэгэй үедэ Хитадай Компартиие намнан тараажа, орон дотор сэрэгэй-хойрог засаг түрэ тогтоожо, КПК-гай VIII съездын хараалһан социалис хараа шугамһаа оронoo хадууруулжа шадаһан байна гээд статья соо хэлэгдэнэ. КПСС-тэй, Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай хани барисаа болон талархалые бэхижүүлхэ шухала байһан тухай КПК-гай энэ съездын шиидхэһэн болобошье, КПСС-тэ ба Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэл хэхэ тухай бүхы гэшүүдтэнь хэгдэһэн эрилтэ маоистнуудай байгуулжа ороһон партиин Уставай проект соо бэшэгдэнхэй. Тиимэ болохолоороо, Мао Цзэдунай дээрэнхы, можо болохо гэһэн ябуулганууд, шовинис ба Совет орондо эсэргүү ябуулганууд гүрэнэй талаар бэелүүлэгдэдэг политика болгогдонхой.

Социалис оронуудта эсэргүүгээр Пекинэй бэелүүлдэг авантюрис хараа шугамай хубинь гэхэдэ, Монголдо эсэргүүгээр тэрэнэй бэелүүлдэг политика болоно гээд газетэ тэмдэглэнэ. Ехээр заналта, экономическа баалалта хэжэ, хүлеэн абахын аргагүй политикые МНР-тэ баадхаха һэдэлгынгээ хүсэлөөр буруу һурахадань, тэдэнэр мүнөө үедэ гол түлэб соёл сургаалай талаар һүйдхэл хэхэ хэрэгтэ ехээр найдадаг болонхой. Хитадай зүгһөө Монгол Арадай Республикые бузгай муухайгаар хардаха гүрдэхэ ябадал үдэр ерэхэ тудам түргэдэжэл байдаг.

Арадуудай интернациональна хани барисаанай агууехэ гол ёһонуудые, бүхы гүрэнүүдтэй хүршэ һайн харилсаатай байлгые үнэтэйдэ тоолодог монгол арад совет-хитад хилэ дээрэ Даманска арал шадар маоцзэдуновска сэрэгэйхидэй бандит гуримаар зэбсэгтэ харата аша гаргаһые мэдэхэдээ, угаа ехээр уур сухалаа хүрөө, зэбүүрхээ. Энэ хадаа Маогой бүлэгэй бодото һанаашалгануудые, социалис оронуудта эсэргүүгээр харша ябуулгануудые элитээр хэхэ авантюрис политикые үшөө дахин элишэлжэ үгэнэ.

Агууехэ Октябриин Эхэ орондо эсэргүүгээр хэгдэһэн энэ харата ябуулгануудые, хардалга гүрдэлгын кампаниие манай ороной ажалшад эрид шууд буруушаана.

КОНВЕНЦИ ХҮСЭНДӨӨ ОРОБО

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Расова илгаа али болохоор усадхаха тухай улсхоорондын конвенци хүсэндөө оробо. Тус конвенци 1965 оной декабриие 21-дэ Генеральна Ассамблейгээр һайшаагдаһан байгаа. Тогтоогдоһон гурэмай ёһоор тэрэниие 27 гүрэнэй эсэслэн баталһанай һүүлээр һара үнгэрөөд байхада документ хүсэндөө орохо гэжэ тоологдохо зэргэтэй юм. Мүнөө конвенцидэ 71 орон гар табяа, тэрэниие 31 гүрэн, тэрэ тоодо Советскэ Союз, бусад социалис оронууд эсэслэн баталаа.

Өөрынгөө газар дээрэ расова илгаа ямарааршье гаргахагүй, расова илгаа гаргаха һанаатай хүнүүд болон организацинуудай газар дээрэнь ябуулга хэхын аргагүй хэмжээнүүдые абаха, расова илгаа гаргаха һанал бодолые зайсуулха зорилсотой ябуулгануудые урмашуулан дэмжэхэ гэһэн уялгануудые конвенцидэ хабаадагшад абаһан байна.

ОРОД НЭРЭТЭЙ ИСПАНЕ...

Нэгэтэ Воронежско областиин Садовско саахарай заводой дэргэдэхи автотранспортын предприятиин начальнигай кабинедэй үүдэ татажа орохо ушар намда тудаа һэн.

— Герасимов Александр Иванович,— гээд, акценттэйгээр өөрыгөө нэрлэбэ.

Стол дээрэнь Испаниин Компартиин ЦК-гай орган — «Мундо обреро» («Хүдэлмэришэдэй дэлхэй») гэһэн газетэ дэлгээтэй байгаа.

— Та испан хэлэ мэдэхэ гүт?

— Тэрэтнай минии үндэһэн хэлэн гээшэл.

— Теэд юундэ ород фамилитай байбат?

— Оо, энээн тухай утахан домог хөөрэхөөр юм.

Александр Иванович аяар гушаад гаран жэлэй урда болоһон ушарнуудые һанаандаа оруулан, яарал гүйхэнөөр хөөрэжэ захалба.

...Альфонсо Гарсия Кастилиин хотонуудай нэгэндэ түрэһэн. Тэндэ эжынь баян айлай хубсаһа угаажа, абань дархалжа хоолойгоо тэжээдэг байгаа.

Һүүлдэнь бүлөөрөө Мадрид зөөжэ ошоо. Тэндэл Альфонсо һургуулида ябадаг болобо. «Самолёдой жолоо барижа, сэгээн нэмин тэнгэреэр дүүлихэб» гэжэ хара багаһаа хүсэдэгөө оройдоошье мартадаггүй һэн. «Һургуулидаашни түлэхэ мүнгэ хаанаһаа олохобибди, хүбүүмни?» — гэжэ эхэнь һанаа алдадаг байһан. Тиигэжэ Альфонсо хамтын эдеэнэй газарта амһарта угааха ажалда ороһон юм.

Фашистнуудай зэбсэгтэ буһалгаан болобо. Гэхэ зуура, «Фашизмда үхэл! Республика мандаха болтогой!» гэһэн уряануудые Альфонсо бусад хүдэлмэришэдтэй хамта митингнүүд дээрэ соносхоо. Суутай болоһон Энрике Местерэй табадахи полкдо орожо дайлалдаба. Мадридай оршондохи фронт дээрэ Альфонсо Гарсия коммунист болоо һэн. Лётчик болохоб гэһэн бодолоо орхёогүй. Советскэ Союзда хахад жэл һураһанай удаа Альфонсо Гарсия дайшалхы самолёдто һууба.

Үдэр бүри шахуу командованиин даалгабаряар ниидэхэдээ, илалта туйлажа бусагша һэн. Нэгэтэ Альфонсын самолёдто зургаан «мессершмидт» добтолбо. Самолёдойнь зүүн мотоорһоо утаан баяшоо. Буудадаг радистнь шархатаа. Үүлэнэй забһараар багахан истребитель гэнтэ гаража ерээд, убайгүй түрүүлжэ ябаһан «мессерэй» урдаһаа шуумайба. Эрэлхэг зоригто пилот дайсанай самолёдые унагаажа, тэнсүү бэшэ тэрэ тулалдаанда өөрөошье унаа бэлэй. Энэ тулалдаан Альфонсын хараһаар байтар болоһон юм. Һүүлээрнь арай шамай аэродромдоо хүрэхэдөө, һайн дураараа ерэһэн совет лётчик Герасимов намайе абараа гэжэ мэдээ.

Ород нүхэрөө хүндэлһэнэй тэмдэг болгон, Альфонсо тэрэнэй фамилиие абаба.

1938 ондо СБ экипажай командир Альфонсо Гарсия-Герасимовые агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагша дуудаад, ниидэхэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тула Советскэ Союз ошохыень дурадхаа һэн. Альфонсын характеристикэ соо нигэжэ бэшэгдэнхэй: «Гарсия 105 дахин дайлалдахаяа ниидэхэдээ, сэрэгэй 1 эшелон, нэгэ эсминец, 80 танк, 50 самолёт өөрөө унагаагаа».

Ингэжэ Альфонсо хоёдохёо СССР-тэ ерээд, эндээ холо байхаар үлэһэн юм. Александр Иванович Герасимов гэһэн хуулита нэрэ обогтой болоо бэлэй.

...1941 оной июнь. Тамбов хото. Сэрэгэй авиационно пилодуудай һургуулиин начальнигай стол дээрэ — обоо мэдүүлгэнүүд. «Фронт эльгээхыетнай гуйнаб...» Ахалагша лейтенант А. И. Герасимовай мэдүүлгэ дээрэ: «Арсаха» — гэжэ бэшээтэй байба.

— Та эндээ хэрэгтэйт. Дайшалхы дүй дүршэлтэйт. Залуушуулые һургахат»,— гэжэ тэрээндэ тайлбарилба.

Һургажа байхадаашье хүсэл эрмэлзэлээ орхёогүй. Маршал Ворошиловта бэшэг эльгээһэн юм. Тэрэнэй зүбшөөлөөр Герасимов штурмовой 208-дахи авиационно полкдо оробо. Гурба һара соо ИЛ-2 самолёдые шудалаа. Тиигэһэнэй һүүлээр Воронежско фронт ошоо һэн.

Түрүүшын дайшалхы даабари. Воронеж ошоһон харгыгаар дайсанай колонно: танкнууд, солдадуудтай автомашинанууд, томо буунуудтай тяганууд субана. Түрүүшынгээ оролгоор дайсанай колонно дээрэ бомбонуудые шэдэбэ. Фашистнууд ухаа мэдээ алдан хөөрсэгэнэлдэшоо. Хоёрдохи оролгодоо пушка, пулемёдуудаараа зай забһаргүйгөөр буудажа мэдэбэ. Дайсанай колонные бута зада сохиһондоо урмашаһан ахалагша лейтенант аэродромдоо хүхюутэй бусаа.

— Тиин Испаниин түлөө, аха нүхэр Герасимовайнгаа түлөө, Совет Эхэ оронойнгоо түлөө түрүүшынхеэ фашистнуудһаа үһөөгөө абаа һэм,— гэжэ Герасимов хөөрэнэ.

Подклетное, Мальцево тосхонуудай оршондо сугларан шэбээлһэн немец танкнуудые, Дон мүрэнэй гараса, Знаменск шадархи аэродромые дайлан добтолоо.

Нэгэ ээлжээтэ ниидэлгэдээ «мессершмидтнүүдтэй» тулалдаха ушар тудалдаа бэлэй. Герасимовай звено даабаряа дүүргээд бусажа ябатараа, фашис самолёдуудтай ушаршаба. Дзакуновай машиные фашистнууд буудаба. Залуу лётчигые абархаяа Герасимов «мессерэй» сэхэ урдаһаань самолёдоо залаба. Теэд дайсанай самолёдоо гэнтэ өөдэнь шэглүүлэн тэрьедэхээ һэдэхэдэнь, Гера... караа буудажа, тэрэ ... гааһан юм. Лётчиг... даар һурэжэ үрдэ... ригдаа һааб даа.

Дайн байлдаан үшө... гаад хоногто үргэл... рэй хэсүү шанга оло... лалдаан болоһонии... 1942 оной ноябрьда ... расимовай эскадрили... шадархи хүр хүнгэр... даһан Волгын тала... һүүлээрнь Харьков, ... болон бусад хотонууд... Майор Герасимовай ... руун зүг тээшэ ... шуумайн добтолоо ба...

...Тэрэ үдэр Алексе... мовтай хамта Ворон... тиин районой центр ... тосхон ошоо һэмди. ... дуугай ябабабди. Нүх... һэн сагаа һанана хэ... гэнэ гүт?» — гээд ... Александр ойро зүү... ябатараа:

— Тиимэ заб ... юумэн мартагдахагүй ... бэ. — Теэд тэрээн ту... дологгүйб. Мүнөө са... ажаһууха, хожом са... һайн һайхан байла... тухай һанахада бүри...

— Сталинград, ... үзөө һэм. Имэ юума... бүүмни, хани нүхэд... бү үзэһэй. Зүгөөр ... линград тэдээндэ т... магад юм бээзэ. Тиимэ... бүүндэе, манай арми... бүүдтэ биднэһээшье... ябахыень хүсэнэб.

Альфонсо Гарсия-Г... КПСС-эй районно ... шүүн боложо оло дах... һан, тосхоной Совед... жын комиссинуудые ... байха. Хорёод жэл хү... приятиингаа хүн зон... да ехэ оролдолго гар...

Вячеслав ДУБ...

ЧЕМПИОНУУД ТОДОРУУЛАГДАБА

СПОР...

Һаяхан Улаан-Үдэ шадар саныurилдаагаар Буряадай АССР-эй 1969 оной түрүү һуури эзэлхын түлөө зургаан үдэрэй мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Тэрэнэй дүнгөөр хубиин болон командын түрүү һууринуудта гарагшад элирүүлэгдээ.

Табан модоной урилдаанда «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Анна Ермакова 17 минута 34 секунда сагтайгаар эрхимлэжэ гараа. Анна Ермакова мүн арбан модондошье урилдахадаа түрүүлжэ гараа. Тэрэ дурсагдагша зайе 32 минута соо дабаа һэн.

Эрэшүүлэй дунда үгтэһэн арбан табан модоной зайе «Забайкалец» спортын клубай түлөөлэгшэ, спортын мастер Олег Харитонов эгээн лэ богони — 47 минута 30 секунда сагтайгаар дабажа шалгарба. Тиихэдэ мүн лэ «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, спортын мастер Геннадий Галимов хоёрдохи һуурида гараа. Тэрэ 50 минута 47 секунда саг харуулаа.

30 модоной урилдаанда 1 час 52 минута 45 секунда саг харуулһан Геннадий Галимов нэгэдэхи, 1 час 53 минута 30 секунда сагтай байһан Олег Харитонов хоёрдохи һууринуудые эзэлээ.

Мүрысөөнэй эгээн лэ ута зай болохо — 50 модондо Олег Харитонов дахинаа шалгарба. Тэрэ хадаа дурсагдагша зайе 2 час 52 минута 45 секунда соо дабажа шадаа. Тиихэдэ 2 час 58 минута 50 секунда саг харуулһан Геннадий Галимов хоёрдохи, мүн лэ «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Иван Аненков гурбадахи һууринуудта гараа.

Залуушуулай дунда үгтэһэн 15 модоной урилдаанда «Забайкалец» гэжэ спортын клубай түлөөлэгшэ П. Евдокимов эрхимлээ. Тиихэдэ 20 модондо урилдахадаа, «Урожай» бүлгэмэй И. Макаров 1 час 23 минута 20 секунд... нэй эрхим саг харуул...

Табан модондо ури... басагад сооһоо «Тру... В. Кацеева, арбан ... «Урожай» бүлгэмэй ... гэгшэд шалгараа.

Мүрысөөнэй түгэс... фетнэ урилдаанууд ... «Спартак» бүлгэмэй ... болон Зүүн-Сибири... ческа институдай сту... түрүү һууринуудые ...

Мүрысөөнэй дүнгөөр ... бүлгэмэй спортсмену... түрүү һуурида гараһ...

Л. Б...

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часһаа В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга. 18.20 минутаһаа «Үбэлэй айлшан» гэһэн киноочерк. 18.40 минутаһаа концерт. 19 часһаа «Холо, ойрын һонин» гэһэн дамжуулга. 19.20 минутаһаа «Түрэл хэлэнэй хэшээлнүүд» гэһэн дамжуулга. 19.40 минутаһаа «Нэгэтэ үдэшэлэн» гэһэн киноочерк. 19.50 минутаһаа «Иностранная хроника» гэһэн киножурнал. 20 часһаа «Золотое руно Бурятии» гэһэн дамжуулга. 20.20 минутаһаа «Үхибүүд, анхарагты» гэһэн киноочерк. 20.40 минутаһаа ТАСС-эн лентээр абтаһан мэдээсэл. 20.45 минутаһаа «Биднэр оперодо дуратайбди» гэһэн дамжуулга. 03.50 минутаһаа 05.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. Хоккей. Эндэ СССР — Канадын командануудай уулзалга.

ПРАВДА БУРЯТИИ” МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: нютагай Советүүдэй һунгалта тухай информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: республика дотор нютагай Советүүдэй һунгалтын үнгэрһэн тухай тусхай материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Социализмда дамжан орохо программа» гэһэн ТАСС-ай материал. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонин. Спорт. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. Соносхолнууд.

Редакторай орло...

М. Н. Н...

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор... приёмная — 54-93. зам. редактора — 68-08. зам. ре... 62-62. ответ. секретаря — 50-52. зам. ответ. секрета... отделы: партийной жизни — 60-91. сельского хозяйст... 63-86. пропаганды и агитации — 56-23. промышле... строительства — 61-35. советского строительства и бы... культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров — ... формации — 34-05 общественная приёмная — 56-62. ... бюро — 57-63 фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати ... те Министров БурАССР.

Н-02398. Зак. ...